



Vojkova 1b, 1000 Ljubljana

T: 01 478 40 00

F: 01 478 40 52

E: gp.arso@gov.si

www.arso.gov.si

Številka: 35407-1/2020-23

Datum: 16. 6. 2021

Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi tretjega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21 in 90/21) in 1. odstavkom 72. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20) na zahtevo upravljavca Alenke Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci, ki ga po pooblastilu zastopa E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, v upravni zadevi izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, naslednje

OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE

1. Obseg dovoljenja

Upravljavcu Alenki Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest (Farma Borovnik).

Naprava se nahaja na naslovu Zabovci 39, 2281 Markovci, na zemljiščih v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4 v občini Markovci.

Napravo in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

- hlev 1 (N1),
- hlev 2 (N2),
- kotlovnica 1 (N3), 2 mali kurilni napravi (N3.1),
- kotlovnica 2 (N4), toplotna črpalka (N4.1),
- diesel elektro agregat (N5),
- lovilnik olj (N6).

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave

- 2.1.1. Pri načrtovanju in obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:
- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, rekuperacijo toplote in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
 - čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
 - optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
 - redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.
- 2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka tega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:
- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neodpornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
 - zmanjševati poti padanja pri iztresanju gnoja na namensko vozilo,
 - prilagajati obratovanje naprave lastnostim krme, vrsti nastilja in gnoju,
 - zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebne prašenja,
 - avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov s krmo brez možnosti iztresanja,
 - redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
 - po možnosti uporabiti nakladalnike le za vlažne materiale ali materiale, ki se ne prašijo,
 - popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo,
 - omejiti pretovarjanje pri visokih hitrostih vetra,
 - v zvezi z lastnostmi trdnih snovi uporabiti sredstva, ki vežejo prah, peletirano krmo, grob nastilj in zmanjševati število mest za pretovarjanje,
 - uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in steljo, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
 - prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
 - zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
 - zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
 - prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, steljnikih, zabojnikih, skladiščnih prostorih ali kontejnerjih,
 - uporabiti zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi,
 - omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
 - potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,
 - preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
 - vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
 - v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

- 2.1.3. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:
- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. lesni oblanci),
 - ročnim nanosom svežega nastilja pred in med vselitvijo,
 - uporabo krmilnikov za hranjenje po želji,
 - uporabo peletirane krme z dodatkom oljnih sestavin,
 - uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z zaprtim sistemom za transport,
 - uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih in
 - z zmanjševanjem koncentracije prahu na način razprševanja vodne meglice.
- 2.1.4. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:
- zagotavljati mora ustrezno razdaljo med napravo (farmo) in občutljivimi sprejemniki,
 - uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zniževati temperaturo v hlevih in zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih,
 - zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
 - optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je povišanje odvodov z lociranjem ventilatorjev na slemenu in povečanjem hitrosti prezračevanja skozi te navpične odvode, z učinkovito postavitvijo zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot npr. s postavitvijo vegetacijskih in drugih ovir (gospodarska poslopja), z dodajanjem preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom in z razpršitvijo izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov.
- 2.1.5. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja s pokritjem kupov hlevskega gnoja.
- 2.1.6. Upravljavec mora za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja vzrejo brojlerjev na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in z napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja.
- 2.1.7. Upravljavec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregatu (N5) iz točke 1 izreka tega dovoljenja uporablja le plinsko olje D2.
- 2.1.8. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5) lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.
- 2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak**
- 2.2.1. Mejna vrednost emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,08

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

- 2.3.1. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja, ki se nanaša le na emisije glede na vrsto perutnine (brojlerji) in način reje iz hlevov.
- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.
- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5), katerega obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in je namenjen samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

- 2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amoniaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- 2.4.2. Upravljavec mora kot priložo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka tega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka tega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi in toplote v vode

3.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode

- 3.1.1. Upravljavec mora zagotoviti, da v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne bodo nastajale industrijske odpadne vode.
- 3.1.2. Upravljavec mora vode, ki nastajajo pri pranju hlevov, ki se izvede po predhodnem suhem čiščenju hleva, zbirati v vodotesnih zbirnih jamah Rez1 in Rez2, ločeno od padavinske odpadne vode, ki se odvaja s strehe hleva 2 (N2) ter s povoznih površin.
- 3.1.3. Upravljavec mora zagotoviti odvajanje padavinske odpadne vode z asfaltiranih manipulativnih in transportnih površin preko lovilnikov olj, ki so skladni s standardom SIST EN 858.

3.1.4. Upravljavec mora redno, najmanj pa enkrat letno, zagotoviti redni pregled zbiralnikov ter preveriti njihovo tesnost.

3.1.5. Upravljavec mora zagotavljati suho čiščenje dvoriščnega območja ter transportnih poti (brez nastanka odpadnih vod). Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane.

3.1.6. Upravljavec mora zagotoviti, da se komunalne odpadne vode, ki nastanejo pri pranju rok v umivalnikih, odvajajo v podzemna zbiralnika odpadne vode Rez 1 in Rez 2 v največji letni količini komunalne odpadne vode 0,6 m³.

4. Okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki

4.1 Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja

4.1.1 Upravljavec mora nastale odpadke začasno skladiščiti:

- tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da se ne škodi okolju,
- ločeno po vrstah odpadkov tako, da so izpolnjene zahteve za predvideni način nadaljnjega ravnanja, pri čemer so opremljeni s podatki o nazivu odpadka in njegovi številki,
- tako, da količina začasno skladiščenih odpadkov ne presega količine odpadkov, ki zaradi delovanja ali dejavnosti upravljavca nastanejo v 12 mesecih.

4.1.2 Upravljavec mora nevarne odpadke začasno skladiščiti tako, da se hranijo ločeno in ne pride do mešanja z drugimi nevarnimi odpadki ter z njimi ravnati tako, da so primerni za obdelavo. Upravljavec mora nevarne odpadke hraniti v embalaži, izdelani iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov, ter jih opremiti z napisom »nevarni odpadek«.

4.1.3 Upravljavec mora za nastale odpadke zagotoviti obdelavo odpadkov tako, da:

- jih odda zbiralcu ali izvajalcu obdelave,
- jih prepusti zbiralcu, če je prepuščanje s posebnim predpisom dovoljeno, ali
- nenevarne odpadke, za katere ne velja poseben predpis, proda trgovcu, če ta zanj zagotovi njihovo obdelavo tako, da jih proda izvajalcu obdelave.

4.2 Ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, in ravnanje z njimi

4.2.1 Upravljavec mora voditi evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi, v kateri so podatki o številkah odpadkov in količinah:

- nastalih odpadkov in virih njihovega nastajanja,
- začasno skladiščenih odpadkov,
- odpadkov, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v Republiki Sloveniji, in
- odpadkov, poslanih v obdelavo v druge države članice EU in tretje države, z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave.

Upravljavec mora podatke v evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi vnašati tako, da je razvidno časovno zaporedje nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi.

4.3 Ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje sledečih ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno preprečevanje nastajanja odpadkov, priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelava odpadkov, ki nastajajo v napravi:
- ločeno zbiranje nastalih odpadkov,
 - usposabljanje zaposlenih v zvezi z ravnanjem z odpadki.

4.4 Zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami

- 4.4.1 Upravljavcu se dovoljuje skladiščiti gnoj na kmetijskih zemljiščih v uporabi, ki ne ležijo na vodovarstvenem območju, in sicer do največ šest mesecev z obvezno menjavo lokacije vsako leto, pri čemer mora zagotoviti, da:
- gnoj vsebuje več kot 400 g suhe snovi na kg,
 - se gnoj nalaga v kup, katerega skupna prostornina je enaka ali manjša kot 30 m³,
 - je kup v celoti prekrit z nepoškodovano vodoodporno folijo, ki mora segati čez vznožje kupa najmanj 1 m v vse smeri, da ne pride do zatekanja vode pod folijo,
 - je folija obtežena ali kako drugače pritrjena k tlom, da je onemogočeno razkritje zaradi vetra,
 - je kup oblikovan in prekrit najpozneje v štirih dneh od začetka dovažanja gnoja,
 - je kup oblikovan tako, da se na foliji, s katero je prekrit, ne nabira deževnica,
 - je kup oddaljen od stoječih ali tekočih voda najmanj 25 m,
 - je kup oddaljen več kot 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim,
 - kup leži neposredno ob hlevu ali je od naselja oddaljen več kot 300 m in
 - kup ni na strmem zemljišču, na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda.
- 4.4.2 Upravljavec mora gnoj uporabiti kot gnojilo za gnojenje lastnih kmetijskih zemljišč ali ga oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč.
- 4.4.3 Upravljavec mora pralne vode iz točke 3.1.2 izreka tega dovoljenja takoj po njihovem nastanku uporabiti za namakanje na lastnih kmetijskih zemljiščih ali jih kot odpadek oddati upravljavcu bioplinarne.
- 4.4.4 Upravljavec mora zagotoviti proučitev kmetijskega zemljišča, ki ga bo gnojil, pri čemer mora upoštevati:
- vrsto, stanje in naklon tal,
 - podnebne razmere,
 - odvodnjavanje in namakanje tal,
 - kolobarjenje,
 - vodne vire.
- 4.4.5 Upravljavec mora zagotoviti zadostno razdaljo med polji, po katerih raztrese gnoj in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, ter sosednjimi zemljišči.

- 4.4.6 Upravljavec mora zagotoviti, da se gnoj na kmetijska zemljišča ne vnaša, kadar:
- so tla poplavljena, zmrznjena ali pokrita s snegom,
 - je stanje tal takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko,
 - se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja.
- 4.4.7 Upravljavec mora zagotoviti, da se količina gnoja za na kmetijska zemljišča prilagodi:
- vsebnosti dušika in fosforja v gnoju,
 - vsebnosti hranil v tleh,
 - potrebam sezonskih pridelkov,
 - vremenu in tlom, ko bi lahko prišlo do odtekanja.
- 4.4.8 Upravljavec mora zagotoviti, da je raztros gnoja usklajen s hranilno potrebo pridelkov.
- 4.4.9 Upravljavec mora zagotoviti redno preverjanje kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrosen gnoj, da ugotovi morebitne znake odtekanja.
- 4.4.10 Upravljavec mora s preverjanjem zagotoviti, da stroji za raztresanje gnoja delujejo brezhibno in da so ustrezno nastavljeni.
- 4.4.11 Upravljavec mora gnoj po površini, ki se gnoji, s trosilcem raztrositi enakomerno ter ga takoj oz. najkasneje v dvanajstih urah po raztrosu vmešati v tla.

5. Okoljevarstvene zahteve za emisije hrupa

5.1. Zahteve v zvezi z emisijami hrupa

- 5.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ki je vir hrupa, zagotoviti, da na kateremkoli mestu ocenjevanja hrupa, mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki so določene v točki 5.2. izreka tega dovoljenja, ne bodo presežene.
- 5.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotoviti izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje hrupa in nadzor nad obratovanjem naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ob zagonu, puščanju, okvari ali trenutni zaustavitvi, da emisije hrupa ne bodo presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa iz točke 5.2 izreka tega dovoljenja.
- 5.1.3. Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 5.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:
- zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki,
 - povečanje razdalje med virom hrupa in sprejemnikom,
 - uporabo čim krajših cevi za dovod krme,
 - postavitve posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po farmi,
 - zapiranje vrat in večjih odprtin stavbe, zlasti med hranjenjem,
 - opremo za transport krme, transportne trakove za gnoj, ventilatorje ter opremo kotlovnice za pripravo tople vode upravlja izkušeno osebje,
 - izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
 - upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
 - uporabo transportnih trakov in polžnih transporterjev,
 - uporabo tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno

- prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
- uporabo opreme, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb,
- zmanjševanje širjenja hrupa z vstavitvijo ovir med vire hrupa in sprejemnike.

5.2. Mejne vrednosti kazalcev hrupa

5.2.1 Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$ in L_{dvn} , so določene v Preglednici 2.

Preglednica 2: Mejne vrednosti kazalcev hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
III. območje	58	53	48	58

5.2.2 Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 so določene v Preglednici 3.

Preglednica 3: Mejne vrednosti konične ravni hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_1 -obdobje večera in noči (dBA)	L_1 -obdobje dneva (dBA)
III. območje	70	85

5.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

- 5.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja v stanju njene največje zmogljivosti obratovanja.
- 5.3.2 Upravljavec mora prvo ocenjevanje hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvesti v času poskusnega obratovanja oziroma po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer.
- 5.3.3 Upravljavec mora zagotoviti izvedbo občasnega ocenjevanja hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja enkrat v obdobju treh let.
- 5.3.4 Upravljavec mora Agenciji Republike Slovenije za okolje predložiti poročilo o ocenjevanju hrupa zaradi emisije vira hrupa najkasneje v 30 dneh po opravljenem ocenjevanju hrupa.

6. Okoljevarstvene zahteve v zvezi s preprečevanjem onesnaževanja tal in podzemne vode

- 6.1. Upravljavcu se potrdi prejem dokumenta Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja, št. 900620-avi, december 2020, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.
- 6.2. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

6.2.1. Upravljavec mora zagotoviti preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da:

- zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja,
- izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode,
- vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in
- zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

6.2.2. Upravljavec mora zagotavljati:

- strokovno rokovanje s sredstvom za razkuževanje, ki ga sme izvajati le ustrezno usposobljena oseba, in sicer tako, da se prepreči izpust v okolje,
- da v primeru razlitja sredstva za razkuževanje in dizelskega goriva ni izpusta nevarnih snovi v okolje,
- utrjene talne površine transportnih poti,
- vodenje evidence o uporabi nevarnih in zadevnih nevarnih snovi,
- upoštevanje in izvajanje postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- predhodno temeljito čiščenje hlevov tako, da se zmanjša poraba sredstva za razkuževanje.

7. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

7.1. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote

7.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (a) strukturi in odgovornosti;
 - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (c) komunikaciji;
 - (d) vključevanju zaposlenih;
 - (e) dokumentaciji;
 - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (g) programom vzdrževanja;
 - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (a) monitoringu in merjenju;
 - (b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
 - (c) vodenju evidenc;
 - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali

je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;

6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).

7.1.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:

- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
- izobraževanje in usposabljanje osebja,
- pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
- redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
- začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

7.1.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
- uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

7.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
- uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

7.1.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- evidentiranje porabe vode;
- odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
- uporabo visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
- izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);
- redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo;
- ponovno uporabo neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

- 7.1.6. Upravljaavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,
 - optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
 - izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali,
 - uporaba energijsko učinkovite razsvetljave,
 - uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- 7.1.7. Upravljaavec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja.
- 7.1.8. Upravljaavec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 4 in 5.

Preglednica 4: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

- 7.1.9. Upravljaavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:
- porabo vode;
 - porabo električne energije;
 - porabo goriva;
 - število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,
 - porabo krme,
 - proizvodnjo gnoja.
- 7.1.10. Upravljaavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v

napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, iz točke 7.1.7 izreka tega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 7.1.8 izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 7.1.9 izreka tega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

7.2. Ukrepi za preprečevanje nesreč in zmanjšanja njihovih posledic

- 7.2.1. Upravljavec mora ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice in zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- preventivno vzdrževanje in nadzor nad delovanjem naprave,
 - izvajanje vseh ukrepov varstva pred požarom, ki so določeni s požarnim redom,
 - redno izobraževanje, usposabljanje in seznanjanje zaposlenih z vsebinami s področja obvladovanja nesreč,
 - ustrezno, vzdrževano gasilno opremo.

7.3. Drugi posebni pogoji

- 7.3.1. Upravljavec mora nemudoma izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave s tem okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, obvestiti o tej kršitvi.
- 7.3.2. Upravljavec mora ustaviti napravo ali njen del, če zaradi kršitve pogojev iz tega dovoljenja grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje.
- 7.3.3. Upravljavec mora poročati Agenciji Republike Slovenije za okolje o izpustih in prenosih onesnaževal do 31. marca v tekočem letu za preteklo leto v skladu s predpisi o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

8. Ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic

- 8.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- redno vzdrževanje objektov in opreme,
 - redno čiščenje in razkuževanje objektov in opreme,
 - dezinfekcijo, deratizacijo in dezinsekcijo z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni,
 - oddajo poginulih živali veterinarsko-higienski službi,
 - nadzor nad procesom reje,
 - uporaba diesel elektro agregata v primeru izpada električne energije.

9. Obveznost obveščanja o spremembah

- 9.1. Upravljavec mora v primeru spremembe upravljavca najkasneje v roku 30 dni obvestiti Agencijo Republike Slovenije za okolje o novem upravljavcu.
- 9.2. Upravljavec mora vsako nameravano spremembo v obratovanju naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja, povezano z delovanjem ali razširitvijo naprave, ki lahko vpliva na okolje, pisno prijaviti Agenciji Republike Slovenije za okolje, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

- 9.3. Upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, mora Agencijo Republike Slovenije za okolje pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

10. Stroški postopka

- 10.1. V postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

1. Zahtevek za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja

Agencija Republike Slovenije za okolje, ki kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor opravlja naloge s področja varstva okolja (v nadaljevanju: naslovni organ) je dne 24. 2. 2020 s strani upravljavca Alenke Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci, ki ga po pooblastilu zastopa E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: upravljavec), prejela zahtevek za izdajo okoljevarstvenega dovoljenje za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer za napravo, v kateri se bo izvajala reja piščancev brojlerjev s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest (Farma Borovnik). Naprava se nahaja na lokaciji z naslovom Zabovci 39, 2281 Markovci, na zemljiščih v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4.

Naslovni organ je dne 11. 6. 2020, 22. 12. 2020, 15. 2. 2021, 3. 3. 2021, 4. 3. 2021, 19. 3. 2021, 25. 3. 2021 in 4. 6. 2021 prejel dopolnitev vloge.

2. Pravna podlaga za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja

68. člen Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/09-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg, 84/18-ZIURKOE in 158/20, v nadaljevanju ZVO-1) določa, da mora upravljavec za obratovanje naprave, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, in za vsako večjo spremembo v obratovanju te naprave pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Okoljevarstveno dovoljenje se lahko izda za eno ali več naprav ali njenih delov, ki so na istem kraju in imajo istega upravljavca, pri čemer mora okoljevarstveno dovoljenje vsebovati pogoje, ki jih mora izpolnjevati vsaka naprava ali njen del.

Prvi odstavek 72. člena ZVO-1 določa, da mora naslovni organ odločiti o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za napravo iz 68. člena ZVO-1, tj. napravo, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, v šestih mesecih od dneva prejema popolne vloge, pri čemer na primeren način upošteva tudi mnenja in pripombe javnosti.

Vsebina okoljevarstvenega dovoljenja je določena v 74. členu ZVO-1 in 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15).

Prvi odstavek 16. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se okoljevarstveno dovoljenje za napravo izda, če naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz zakona, ki ureja varstvo okolja, s to uredbo, zaključki o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave. Nadalje je v 20. členu iste uredbe določeno, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju poleg zahtev iz 18. in 19. člena te uredbe določi tudi druge pogoje iz zaključkov o BAT in predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, pri čemer upošteva pogoje iz zaključkov o BAT, tako da ne poslabšajo kakovosti okolja.

Osmi odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju potrdi prejem ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz 9. člena te uredbe oziroma izhodiščnega poročila iz 13. člena te uredbe.

Deseti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se glede vprašanj o obsegu in vsebini okoljevarstvenega dovoljenja, ki niso urejena s to uredbo, uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave.

Enajsti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se ne glede na določbe predpisov, ki urejajo zaščito živali, za naprave iz točke 6.6 priloge 1 te uredbe v okoljevarstvenem dovoljenju določijo zahteve iz prvega do desetega odstavka tega člena.

3. Ugotovljeno dejansko stanje in dokazi, na katero je oprto

3.1 Vloga in dopolnitve vloge

Naslovni organ je v postopku odločal na podlagi vloge in dopolnitev te vloge (v nadaljevanju: vloga) s prilogami, in sicer:

- vloga v elektronski obliki na prenosnem nosilcu (CD),
- obrazec z osnovnimi podatki o IED napravi,
- pooblastilo z dne 12. 12. 2019,
- potrdilo o plačilu upravne takse,
- P1-FarBor-feb20 – Poljuben povzetek vloge,
- Prikaz skladnosti naprave z zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev za napravo Farma Borovnik, Urania Consulting & Trade d.o.o., februar 2019,
- Količina porabe krme po dnevih (mešana jata), Perutnina Ptuj d.d.,
- Deklaracije krmil BRO-STARTER McD, BRO-GROVER McD, BRO-FINISER 1 McD, BRO-FINISER 2 McD,
- T31-FarBor- feb20 - T31-1 Seznam stavb in T31-2 Seznam tehnoloških enot,
- P33-FarBor- feb20 – Tehnologija proizvodnje,
- T33-FarBor- feb20 - Tabela 33-1: Nepremični motorji z notranjim izgorevanjem,
- P34-FarBor- feb20 – skladiščenje, raba surovin in energentov,
- T34-FarBor- feb20 - Tabela 34-1: Skladišče rezervoarjev, Tabela 34-2: Regalna in druga skladišča, Tabela 34-3: Skladišče silosov, Tabela 34-4: Skladišče rezervoarjev z odpadki, Tabela 34-5: Druga skladišča odpadkov, Tabela 34-6: Seznam materialov brez predhodnega skladiščenja,
- P35-FarBor-feb20 - hladilni sistemi, priprava vode in kotlovnice,
- T35-FarBor-feb20 - Tabela 35-1: Hladilni sistemi, Tabela 35-2: Srednje kurilne naprave,

- P41-FarBor-feb20 - emisije snovi v zrak,
- T41-FarBor-feb20 - Tabela 41-1: Odvodniki, Tabela 41-2: Povezava odvodnik/tehnologija/predpis, Tabela 41-3: Masni pretoki snovi v zrak, Tabela 41-4: HOS naprava,
- P42-FarBor-feb20 - emisije v vode,
- T42-FarBor-feb20 - Tabela 42-1: Iztoki in odtoki odpadnih vod, Tabela 42-2: Izvor odpadnih vod, uporabljeni materiali in tehnike čiščenja, Tabela 42-3: Vodna bilanca, Tabela 42-4: Lovilniki olj,
- P43-FarBor-feb20 s prilogami - emisije hrupa s prilogo: Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-020 (SiEKO d.o.o., Kidričeva 25, 3000 Celje, 31. 1. 2020),
- P44-FarBor-feb20 - ravnanje z odpadki: Načrt gospodarjenja z odpadki, Urania Consulting & Trade d.o.o., januar 2020,
- Izjava o oddaji/prejemu organskih gnojil, 3. 10. 2017,
- P45-FarBor-feb20 - izredne razmere in nesreče,
- P51-FarBor-feb20 - Stanje okolja na kraju naprave,
- P52-FarBor-feb20 - opredelitev pomembnih vplivov emisij na okolje,
- gradbeno dovoljenje št. 351 -790/2019-5 (04065) z dne 17. 7. 2019,
- uporabno dovoljenje št. 351-476/74-3-PJ z dne 18. 3. 1977,
- uporabno dovoljenje št. 351-476/74-4-PJ z dne 27. 2. 1985,
- P32 – zemljevid, načrt: prikaz lokacije z ožjo okolico,
- P33 – shematski prikaz proizvodnega sistema: Načrt Farme Borovnik,
- Shema hlev N1 – spodnja etaža, Shema hlev N1 – zgornja etaža,
- Strokovno mnenje o izbiri lokacije za postavitve objektov za rejo piščancev, KGZS, Kmetijsko gozdarski Zavod Ptuj, Ormoška cesta 28, 2250 Ptuj, 19. 3. 2019 in Strokovna ocena vpliva kmetijske dejavnosti na vonjave v okolju, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za okolje in zdravje Maribor; Prvomajska 1, 2000 Maribor,
- P35 – specifikacija peči Rinnai infinity 32 (notranji kondenzacijski grelec),
- Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, Urania Consulting & Trade d.o.o., januar 2020,
- Varnostni listi za Virocid, Ecocid S, Diesel, UNP propan, Desant.

Dopolnitev vloge z dne 11. 6. 2020 obsega:

- Dopolnitev P2-FarBor-maj20 s prilogami:
 - P2-1: Deklaracije krmnih mešanic – popravek,
 - P2-1a: Poročilo reje piščancev za leto 2019, Perutninska zadruga Ptuj z.o.o., 27. 5. 2020, in podatki o porabljeni krmi za vsak turnus za leto 2019,
 - P2-3a: dopolnitev – Ocena kumulativnega vpliva obstoječe in načrtovane proizvodnje piščancev na okolje, KGZS, 19. 5. 2020,
 - P2-4: Oddaja gnoja, pogodba Borovnik,
 - P2-5: Parcele za skladiščenje gnoja, maj 2020,
 - P2-6: Sporazum o prevzemu odpadnih vod, maj 2020,
- Dopolnitev T31-FarBor- maj20 s prilogami:
 - Dopolnitev P32 shema naprave, maj 20,
 - Grafični prikazi hleva N1 – tloris in prečni prerez,
 - Grafični prikazi hleva N2 – tloris in prečni prerez,
- Dopolnitev P33-FarBor-maj20 s prilogo:
 - Dopolnitev P33 shema naprave, maj20,
- Dopolnitev T34-FarBor–maj20 s prilogo:
 - Dopolnitev P34 shema skladišč, maj20,
- Dopolnitev Priloga P35 shema kotlovnice, maj20,

- Priloga P35-1 tloris pritličja – ogrevanje N2,
- Dopolnitev Priloga P41 – prezračevanje,
- Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave, Urania Consulting & Trade d.o.o., maj 2020.

Dopolnitev vloge z dne 22. 12. 2020 obsega:

- vloga v elektronski obliki na prenosnem nosilcu (CD),
- pooblastilo z dne 23. 11. 2020,
- Gradbeno dovoljenje za hlev 2 (N2), št. 351-790/2019-5 (04065), z dne 17.7.2019, UE Ptuj,
- Uporabno dovoljenje za hlev 1 (N1) 1. etaža, št. 351-476/74-3-Pj, z dne 18.3.1977, Skupščina Občine Ptuj in Uporabno dovoljenje za hlev 1 (N1) 2. etaža, št. 351-476/74-4-PJ, z dne 27.2.1985, Občina Ptuj, Občinski komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve Ptuj,
- Dokazilo o posesti naprave – Izpis iz zemljiške knjige,
- P1-FarBor-dec20 - poljuden opis delovanja naprave,
- P2-FarBor-dec20 - Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev,
- P2-FarBorA1-dec20 Hlevski list za brojlerje,
- P2-FarBorA2-dec20 Deklaracije krmnih mešanic BRO-STARTER, BRO-GROVER, BROFINIŠER 1 in BRO-FINIŠER 2,
- P2-FarBorA3-dec20 Navodilo za izvajanje svetlobnega programa Perutnine Ptuj,
- T31-FarBor-dec20 – T31-1 Seznam stavb in T31-2 Seznam tehnoloških enot,
- P32-FarBorA1-dec20 Načrt območja naprave z vrsto zemljišča,
- P32-FarBorA2-dec20 Načrt območja naprave z namembnostjo zemljišča,
- P32-FarBorA3-dec20 Načrt območja naprave na geodetski podlagi, vključno z označenimi deli naprave,
- P32-FarBorA4-dec20 Načrt z vrisanimi vhodi in izhodi iz farme,
- P33-FarBor-dec20 – tehnologija proizvodnje,
- P33-FarBorA1-dec20 Varnostni list VIROCID,
- T33-FarBor-dec20 – Tabela 33-1: nepremični motorji z notranjim izgorevanjem,
- P34-FarBor-dec20 – skladiščenje, raba surovin in energentov,
- T34-FarBor-dec20 – skladiščenje, raba surovin in energentov,
- P34-FarBorA1-dec20 - Potrdilo o pregledu opreme pod tlakom z dne 18.5.2020,
- P34-FarBorA2-dec20 - Potrdilo o ustreznosti,
- P35-FarBor-dec20 - hladilni sistemi, priprava vode in kotlovnice,
- T35-FarBor-dec20 - Tabela 35-1: Hladilni sistemi, Tabela 35-2: Srednje kurilne naprave,
- P35-FarBorA1-dec20 Specifikacija peči Rinnai,
- P35-FarBorA2-dec20 Navodila/Specifikacija peči Rinnai,
- P41-FarBor-dec20 s prilogami - emisije v zrak s prilogami: P41-FarBorA1-dec20 Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak (IVD Maribor, št. poročila CEVO-484/2020, 16.12.2020); P41-FarBorA2-dec20 Program ukrepov preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi v zrak; P41-FarBorA3-dec20 Izjava o obratovanju naprave v sili; P41-FarBorA4-dec20 Podatki o DEA; P41-FarBorA5-dec20 Certifikat o preizkusu motorja; P41-FarBorA6-dec20 Shema lokacije naprave z vrisanimi odvodniki,
- T41-FarBor-dec20 - Tabela 41-1: Odvodniki, Tabela 41-2: Povezava odvodnik/tehnologija/predpis, Tabela 41-3: Masni pretoki snovi v zrak, Tabela 41-4: HOS naprava,
- P42-FarBor-dec20 - emisije v vode,

- T42-FarBor-dec20 - Tabela 42-1: Iztoki in odtoki odpadnih vod, Tabela 42-2: Izvor odpadnih vod, uporabljeni materiali in tehnike čiščenja, Tabela 42-3: Vodna bilanca, Tabela 42-4: Lovilniki olj,
- P43-FarBor-dec20 s prilogami - emisije hrupa s prilogami:
 - P43-FarBorA1-dec20 - Poročilo o ocenjevanju hrupa v okolju, št. poročila HR-20-30, SiEKO d.o.o., Celje, 30.11.2020,
 - P43-FarBorA2-dec20 - Program prvih meritev in obratovalnega monitoringa za vire hrupa farma Borovnik, št. EKO-20-462, SiEKO d.o.o., Celje, 1.12.2020 –
 - P43-FarBorA3-dec20 – Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-020a, SiEKO d.o.o., Celje, 30.11.2020,
- P44-FarBor-dec20 - ravnanje z odpadki s prilogami:
 - P44-FarBorA1-dec20 – Načrt gospodarjenja z odpadki Borovnik,
 - P44-FarBorA2-dec20 - Pogodba o oddaji gnoja,
 - P44-FarBorA3-dec20 – Sporazum o oddaji pralnih vod,
 - projekt PZI na CD-ju,
- P45-FarBor-dec20 - Izredne razmere in nesreče,
- P45-FarBorA1-dec20 Ocena požarne ogroženosti (Varmat MC d.o.o., 25. 5. 2020) in Požarni red (Varmat MC d.o.o., 25. 5. 2020),
- P45-FarBorA2-dec20 Izkaz požarne varnosti (Plangrad d.o.o., 1. 6. 2017), prva stran, za objekt hlev (N2),
- P51-FarBor-dec20 - Stanje okolja na kraju naprave,
- P52-FarBor-dec20 - Opredelitev pomembnih vplivov emisij na okolje,
- P53-FarBor-dec20 Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave,
- P54-FarBor-dec20 Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št.: 900620-avl, december 2020, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

Dopolnitev vloge z dne 15. 2. 2021 obsega:

- Najemna pogodba Bezjak-Penert,
- Najemna pogodba Krajnčič,
- Najemna pogodba Liponik,
- Dopis dopolnitev,
- P2-FarBor-dec20 - Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, februar 2021.

Dopolnitev vloge z dne 3. 3. 2021 obsega:

- Dopis z dne 3.3.2021 z dopolnitvijo obrazca P34 in izjavo o napaki pri navajanju parcelnih št območja naprave v dokumentu P53-FarBordec20 - Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave.

Dopolnitev vloge z dne 4. 3. 2021 obsega:

- P2-FarBor-mar21 - Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, februar 2021

Dopolnitev vloge z dne 19. 3. 2021 in 25. 3. 2021 obsega:

- P1-FarBor-mar21, popravek vloge,
- P2-FarBor-mar21 - Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, februar 2021,
- P33-FarBor-mar21 – tehnologija proizvodnje,
- P34-FarBor-mar21 – skladiščenje, raba surovin in energentov,

- P44-FarBor-mar21 - ravnanje z odpadki,
- P44-FarBorA4-mar21 – rezultati analize vsebnosti suhe snovi v gnoju, pripravil KGZS, KGZ Murska Sobota, oddelek za kemijske analize in raziskave, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, z dne 17. 3. 2021,
- P53-FarBor-mar21 Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave, št. 800820-avl/ppm, december 2020, dopolnitev marec 2021.

Dopolnitev vloge z dne 4. 6. 2021 obsega:

- Podatek o letni količini komunalne odpadne vode

3.2 Dejavnost in zmogljivost naprave

Naslovni organ je na podlagi vloge za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja in njenih dopolnitev ugotovil, da je naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja naprava, v kateri se izvaja intenzivna reja piščancev brojlerjev s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest. Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se skladno s Prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, razvršča med naprave za intenzivno rejo perutnine z oznako vrste dejavnosti 6.6.a.

Za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je določen prag zmogljivosti z več kot 40.000 mesti za perutnino, zato se naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja šteje za napravo, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega.

3.3 Značilnosti območja naprave

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja na obstoječi Farmi Borovnik, na terasi Ptujskega polja, vzhodno od Ptujskega jezera. Za Dravsko-Ptujsko polje je značilna razpršena gradnja. Proti severni in severovzhodni ter vzhodni strani je lokacija odprta in obdana s kmetijskimi zemljišči. Severozahodno in južno pa se nahaja naselje Zabovci. Na območju obstoječega kmetijskega gospodarstva se nahaja hlev 1 (N1) z 28.000 mesti za piščance brojlerje. Obstoječ hlev je lociran na zemljišču v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1. Obstoječe skladišče za steljo – steljnik se nahaja na zemljišču v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/2. Hlev 2 (N2), novozgrajen hlev, je lociran na zemljišču v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 93/4 in se nahaja na kmetijskem zemljišču SV od naselja Zabovci. Hlev 1 (N1) - obstoječi hlev ima tri sosednje stanovanjske objekte: Zabovci 37 (zahodno), Zabovci 40 in Zabovci 40a (južno), na oddaljenosti cca 50 m. Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevu z gospodarskimi poslopji. Najbližji stanovanjski objekti od hleva 2 (N2) se nahajajo južno in zahodno od lokacije na oddaljenosti cca 70 m (stanovanjska hiša Zabovci 40a, Zabovci 43, Zabovci 43a in Zabovci 43c).

Lokacija naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v občini Markovci, na naslovu Zabovci 39, 2281 Markovci, na zemljiščih v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4.

Iz Elaborata o določitvi vplivnega območja izhaja, da je vplivno območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kjer je mogoče pričakovati, da bo obratovanje naprave povzročilo obremenitev okolja, ki lahko vpliva na zdravje in premoženje ljudi, omejeno na zemljišča v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja je na osnovi določil 3. člena Uredbe o kakovosti zunanega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15 in 66/18) in 5. člena Odredbe o določitvi območja in razvrstitvi območij, aglomeracij in podobmočij glede na onesnaženost zunanega zraka (Uradni list RS, št. 38/17 in 3/20) razvrščeno v območje, kjer je določena II.

stopnja onesnaženosti zraka.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne nahaja na območju Natura 2000, ekološko pomembnih območjih in območjih naravnih vrednot.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja spada v porečje reke Drave in je od reke Drave oddaljena 300 m. Vodonosna prodna plast na Ptujskem polju je močno prepustna. Na območju naprave ni vodotokov. Zemljišče se ne nahaja na območju poplav. Območje naprave ni na vodovarstvenem območju virov pitne vode. V okviru Ocene stanja rek v Sloveniji v letu 2019 se je izvajal monitoring (www.arso.gov.si) za vodotok Drava z vzorčnimi mesti Tribej, Starše, Borl I, Ormož most. Ocena kemijskega stanja reke Drave je bila na teh vzorčnih mestih določena kot dobro kemijsko stanje. Ocena stanja vodotoka Drava za posebna onesnaževala (ekološko stanje za posebna onesnaževala) se je v letu 2019 izvajala na vzorčnih mestih Tribej, Muta, Starše, Kanal HE Zlatoličje – Prepolje, Kanal HE Formin -Gorišnica, Borl I, Ormož most. Ocena ekološko stanje za posebna onesnaževala reke Drave je bila na teh vzorčnih mestih določena kot dobra. Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode Dravske kotline je bilo v obdobju 2013-2019 slabo.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se v skladu s 4. členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18 in 59/19) razvršča v območje IV. in III. stopnje varstva pred hrupom, medtem ko so stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom.

Meja vplivnega območja v času obratovanja predstavlja mejno območje farme Borovnik in leži na zemljiščih v k.o. 418 Zabovci s parc. št. 88/1, 88/2, 93/3, 93/4.

3.4. Opis tehnološkega postopka

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščanci brojlerji) s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest. Naprava obsega dva hleva s sistemom reje na globokem nastilju in prisilnim prezračevanjem – obstoječi hlev 1 (N1) s proizvodno zmogljivostjo 28.000 mest in novozgrajen hlev 2 (N2) s proizvodno zmogljivostjo 36.000 mest ter steljnik. Naprava ima diesel elektro agregat (N5) za primer izpada električne energije. Letna zmogljivost obeh hlevov znaša največ 6 turnusov letno (vsak vzrejni turnus traja cca 42 dni, nato sledi 10 - 14 dni počitka hleva). Obratovalni čas farme znaša 24 ur na dan, 7 dni v tednu.

Hleva (N1 in N2) sta zasnovana kot enoladijske hale. Hlev 1 (N1) ima etažnost P + 1, hlev 2 (N2) pa je pritlične izvedbe. Oba hleva imata predprostor (tehnični prostor), kjer se nahaja krmilna tehnika, hladilna omara s posodo za kadavre, umivalnik za roke in dezobariera z razkužilom. Na obeh hlevih (N1, N2) so zagotovljene odprtine za naravno osvetljenost. Hlev 1 (N1) ima v vsakem nadstropju 16 oken, hlev 2 (N2) pa ima svetlobni pas. Hlev 1 (N1) je zidan (opeka in siporeks), hlev 2 (N2) je montažne gradnje, zgrajen iz jeklenih nosilnih okvirjev, obdanih z izoliranimi fasadnimi paneli. Streha je dvokapnica, krita s pločevino in naklona 20°. Objekta sta priključena na elektriko in vodovod. Ob vsakem objektu je meteorna kanalizacija ter zbiralnik za pralno odpadno vodo (Rez1 in Rez2). Prav tako se ob vsakem hlevu (N1, N2) nahajajo silosi za krmo (Sil1-Sil5) – trije (Sil1-Sil3) pri hlevu 1 (N1), dva (Sil4 in Sil5) pa pri hlevu 2 (N2).

Hleva z okolico in vsa pripadajoča oprema morajo biti predhodno očiščeni, oprani in razkuženi, primerno nastlani in temperirani. Pred vhljevitvijo živali se po celotni talni površini razsuje nastilj. Uporablja se lesne oblance (lesene ostružke). Stelja - lesni oblanci se skladiščijo v steljniku (Sk1) ob hlevu 1 (N1). Pred dostavo piščancev se v hlev 1 (N1) in hlev 2 (N2) stelja dostavi s traktorjem z nakladalno žlico in se jo ročno enakomerno razgrne po celotni površini. Za zgornjo etažo hleva 1 (N1) je izdelan zaboj s kolesi, ki se ga napolni z nakladalno žlico in se ga pripelje do električnega dvigala, ki odpelje zaboj v zgornjo etažo. Farmo Borovnik oskrbuje z dan starimi piščanci brojlerji kot tudi s krmo Perutnina Ptuj d.o.o.. Pitanje piščancev brojlerjev traja predvidoma 42 dni – en turnus, nakar se živali oddajo v zakol. Večer pred izlovom piščancev se zatemnijo vsi viri svetlobe, z izjemo zračnih odprtin. Zadnje krmo dobijo piščanci 12 ur pred izlovom, zadnje vodo pa 30 min pred izlovom. Izlov vrši Perutnina Ptuj d.o.o.. Hlevi in oprema se najprej suho očistijo, potem operejo in razkužijo z zamegljevanjem. Sledi biološki počitek hlevov do naslednjega turnusa 10 - 14 dni.

Osvetljevanje poteka s svetlobnim programom, ki ga vodi regulacijska ura. Svetlobni program predpisuje za piščance od 1. – 7. dneva starosti 23-urno umetno osvetljenje (1 ura teme), od 8. dneva do 3 dni pred zaključkom turnusa pa 18-urno umetno osvetljenje (6 ur teme). Zadnje tri dni pred koncem turnusa se zagotavlja 23-urna umetna osvetljenje (1 ura teme). Na farmi se poleg umetne svetlobe zagotavlja tudi naravna svetloba. V hlevu 1 (N1) je v vsako nadstropje vgrajenih 16 oken. Hlev 2 (N2) ima za zagotavljanje naravne svetlobe svetlobni pas.

Piščancem je zagotovljeno dovolj krmilnega prostora, in sicer do 44 živali na krmilnik ter maksimalno 15 živali na t.i. nipi (napajalni sistem s kapalkami).

Krmo se za potrebe farme kupuje pri dobavitelju Perutnina Ptuj PC Krmila. Krma je peletirana v obliki drobljenca ali peletov. Uporabljajo se štiri mešanice krmil Bro-Starter, Bro-Grover, Bro-Finišer 1 in Bro-Finišer 2. Za krmljenje se uporabljajo krmne mešanice, ki se skladiščijo v 5 silosih (Sil1 – Sil5), ki se nahajajo ob hlevih. Ob hlevu 1 (N1) se nahajajo trije silosi za krmo Sil1-Sil3, ob hlevu 2 (N2) pa dva silosa Sil4 in Sil5. En silos ob posameznem hlevu (Sil3 in Sil5) je namenjen za skladiščenje krme brez kokcidiostatikov oz. drugih substanc, ki imajo za živali oz. njihove proizvode karencečno dobo (krma Bro-Finišer 2). Ostali silosi (Sil1, Sil2 in Sil4) se uporabljajo za krmne mešanice, ki vsebujejo kokcidiostatike oz. druge substance, ki imajo za živali oz. njihove proizvode karencečno dobo (krma Bro-Starter, Bro-Grover in Bro-Finišer 1). Krmne mešanice imajo rok uporabnosti tri mesece od dneva izdelave.

Brojlerji za normalen razvoj potrebujejo zadosten delež aminokislin. Prehranski kalcij in fosfor sta nujno potrebna za normalen razvoj skeleta. Z dodajanjem encimov (fitaza) v krmo izboljšujemo izkoristek fosforja. Tudi drugi mineralni elementi in elementi v sledovih so nujni pri intenzivni reji perutnine: Na, K, Cl, I, Fe, Cu, Mn, Se in Zn. Krma za brojlerje mora vsebovati esencialne aminokisliline: lizin, metionin, arginin ... Cistin ni esencialna aminokislina, vendar je nujno potrebna za sintezo metionina. V največjem deležu se v krmi za brojlerje pojavljata metionin in lizin. V krmo se antibiotiki ne dodajajo, njihovo vlogo občasno, po potrebi, nadomeščajo drugi dodatki (organske kisline, encimi, probiotiki, prebiotiki, simbiotiki...). V krmo se tudi ne dodajajo surovine živalskega izvora (mesna moka, perna moka, kostna moka...). Za transport krme se uporablja krmilni trak, ki avtomatsko dozira krmo v krmilnike. Rob krmilnika mora biti v višini hrbta piščanca. Količino krme v krmilniku lahko poljubno uravnavamo s stopnjami. Računalniško voden krmilni sistem omogoča avtomatsko razdeljevanje pravilno sestavljenih krmnih mešanic v potrebnih intervalih.

Krma, ki jo proizvajajo v Perutnini Ptuj PC Krmila je peletirana v obliki drobljenca ali peletov. Do hleva se transportira s kamionom in se jo tam s pnevmatskim transportom izprazni v ustrezen silos ob hlevu. Silosi so vertikalni in imajo ustrezno zračenje (oddušnik). Njihov transportni

sistem omogoča enakomeren transport krme iz silosa v vzrejni prostor. Silosi so naslednjih kapacitet: Sil1 – 16 m³, Sil2 – 11 m³, Sil3, Sil4 in Sil5 – 26 m³.

Letna poraba krme se ocenjuje na 1.865,7 ton (6 turnusov ter 310.950 kg na turnus v 2 hlevih). Na izkoristek krme imajo velik vpliv sistem reje, klima v hlevu in zdravstveni status perutnine. Pitanje brojlerjev traja predvidoma 42 dni – t.i. turnus. Po vsaki zaključeni reji se odda vse brojlerje v zakol. Hlev in opremo se očisti, opere, razkuži in po biološkem počitku ponovno pripravi za vhlevitev novih živali.

Za pitje se uporablja kapljični »nipl« napajalni sistem s kapalkami. Pri nipl napajalnem sistemu se preverja pritisk vode v sistemu in skrbi, da se vzporedno z rastjo piščancev dviguje sistem. Voda mora biti sveža ter neoporečna. V vseh objektih se uporablja nipl sistem in dozatorji za avtomatsko doziranje zdravil in vitaminov, ki jih po potrebi odredi veterinar, v vodo. Pred cevjo, ki gre v hlev, je nameščen merilnik pretoka vode.

Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Vsa ventilacija, ogrevanje in hlajenje je nadzorovano preko računalnika in senzorjev. V vsakem objektu so senzori temperature in zračne vlage. Vse nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon. Vsako nadstropje hleva 1 (N1) ima po 15 manjših ventilatorjev in 2 večja ventilatorja za prezračevanje in regulacijo klime. Zrak prihaja v halo z vzhodne smeri in jo s prisilno ventilacijo zapusti na zahodni strani hale. Hlev 2 (N2) ima za prezračevanje objekta nameščenih 9 ventilatorjev na slemenu strehe (stropni ventilatorji) ter na severni fasadi še 10 ventilatorjev. Pozimi obratujejo le stropni ventilatorji, poleti pa so poleg stropnih aktivni še fasadni ventilatorji. V obeh hlevih (N1, N2) je instaliran prezračevalni sistem računalniško voden.

Ogrevanje hlevov: ob vhlevitvi en dan starih brojlerjev je temperatura cca. 32°C. S starostjo brojlerjev se temperatura postopno znižuje. Ko so piščanci stari 27 dni, je temperatura 21°C. Takšna ostane do konca pitanja. Temperatura se redno kontrolira s termometrom, ki je v višini živali. Ogrevanje bo v obeh hlevih (N1, N2) zagotovljeno na dva načina. V hlevu 1 (N1) se z dvema malima kurilnima napravama (N3.1) segreva voda, ki preko cevi ogreva zrak v kaloriferju. Ogret zrak stropni kalorifer potiska v prostor. Kurilni napravi sta na utekočinjen naftni plin (UNP) - propan, vsaka vhodne toplotne moči 54 kW. Poleg tega so v hlevu na stropu nameščena plinska sevala, ki na začetku vhlevitve (prvih nekaj dni), ko piščanci potrebujejo več toplote, dodatno segrevajo zrak v hlevu. V hlevu 2 (N2) bodo na stropu nameščena plinska sevala za segrevanje zraka v hlevih.

Hlajenje poteka poleti tako, da se zrak v hlevu 1 (N1) ob velikih temperaturnih obremenitvah, hladi s pomočjo vodne meglice. V hlevu 2 (N2) hlajenje poteka preko satovja, ki se nahaja na vsaki strani stranskih sten dolžine 16,2 m in je z notranje strani objekta pokrito z loputo. Hlajenje poteka tako, da teče hladna vodna od zgoraj navzdol po satovju ter se glede na potrebe temperature odpira loputa na satovju, ki je nameščena na notranji strani objekta. Zrak, ki pride v objekt, voda ohladi, ventilatorji pa usmerijo hladen zrak po notranjem delu prostora.

Gnoj, pomešan s steljo, ostane v hlevu, dokler so tam brojlerji. Ko se brojlerji oddajo v zakol in je objekt prazen, se prične s čiščenjem. Gnoj se odstrani iz hlevov, kar se izvede strojno, in se ga takoj odpelje. Odvažajo ga s traktorjem in vlečenimi prikolicami.

Gnoj, ki nastaja v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, se ne skladišči na lokaciji. Upravljaavec odvažajo gnoj na lastna kmetijska zemljišča, kjer se ga takoj uporabi, ali pa se ga skladišči ob robu kmetijskih zemljišč največ do 6 mesecev, gnoj tudi oddaja končnemu

uporabniku vezano na pogodbo. Predajo gnoja v uporabo na kmetijskih zemljiščih ima upravljavec urejeno pogodbeno s Francem Obranom, Zabovci 35, 2281 Markovci. Upravljavec in uporabnik oziroma odjemnik gnoja iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja sta s pogodbo o odjemu gnoja zavezana k izvrševanju pogodbenega razmerja v skladu z vsemi veljavnimi predpisi, ki urejajo vnos gnojil v tla in manipulacijo z gnojem. Upravljavec ima v najemu tudi zemljišča, na katere odlaga gnoj, in so urejena s pogodbami o najemu. Gre za zemljišča v k.o. 418 Zabovci parc. št. 348, 384/1 in 355/1.

Po zaključku reje se prične postopek odstranitve opreme oz. se le-to dvigne pod strop, odstrani se gnoj in sledi mehansko čiščenje. V toplejših delih leta se tla opere še z visokotlačnim čistilcem. Tovrstno pranje se odvija le 1-2 x na leto, in sicer v toplejšem delu leta, ko se hlev lahko posuši. Pri tem se detergenti ne uporabljajo. V hlevih je urejen zajem vod, ki se zbirajo v zbiralnikih odpadne pralne vode (Rez1 in Rez2) ob hlevih. Odpadne pralne vode se odpelje na njive kot gnojilo. Po čiščenju se hlev razkuži s pršenjem oz. meglico po notranjosti hleva. Uporabljajo se biorazgradljiva razkužila (npr. Virocid), ki se na farmi ne skladiščijo. Nabavi se jih ob koncu turnusa, po čiščenju hlevov. Po razkuževanju sledi biološki počitek hleva. Po zaključku biološkega počitka je hlev ponovno pripravljen za pričetek nastiljanja in vhlavitve.

Za primere izpada električne energije se na lokaciji farme nahaja nepremični motor z notranjim izgorevanjem diesela električni agregat (N5), ki je v uporabi v primeru motenj in prekinitev v električni energiji. Vsak teden se za 5 minut preverja delovanje agregata. S tem namenom se predvideva uporaba agregata do 3 ure/leto. Upoštevajoč morebiten izpad električne energije, se predvideva uporaba do 10 ur/leto.

Poraba električne energije je odvisna od letnega časa, števila in starosti živali, klime v hlevu in krme. Največja poraba električne energije je v poletnih mesecih, v zimskih je manjša. Poraba je zelo odvisna od delovanja ventilatorjev, saj v poletnih mesecih deluje z maksimalno kapaciteto in močjo. Zaradi obratovanja hlevov 1 in 2 (N1 in N2) bo predvidena poraba električne energije največ 61.440 kWh/leto (ocenjena poraba električne energije na piščanca 0,16 kWh).

Za ogrevanje hlevov se uporablja UNP- propan (Rez3-Rez5). Energent se uporablja za ogrevanje hlevov s sevali in kurilnima napravama (N3.1). V hlevu 1 (N1) se v predprostoru nahaja kotlovnica za ogrevanje objekta z dvema malima kurilnim napravama na UNP- propan (Rez3), vsaka z vhodno toplotno močjo 53 kW. V hlevu 2 (N2) prostor segrevajo na stropu nameščena plinska sevala. V ta namen sta predvidena dva rezervoarja za UNP propan (Rez4 in Rez5).

3.5. Opis virov emisij snovi v okolje in ravnanja z odpadki

Emisije v zrak

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak iz vzrejnih objektov – hlevov (N1 in N2) zaradi metabolizma živali in gnoja, pomešanega z nastiljem. Pri vzreji brojlerjev nastajajo emisije v zrak iz hlevov, in sicer so to v pretežni meri amoniak, prah in vonjave. Izvaja se redno prezračevanje hlevov ter vzdržuje ugodna klima (temperatura, vlažnost zraka kontrolirana s senzorji), kar povzroča nižje koncentracije amoniaka (spremljanje klimatskih pogojev je računalniško in avtomatsko). Gnoj se redno po vsakem turnusu odstranjuje in se ne skladišči. Po vsakem končanem ciklusu reje se po izpraznitvi hlevov gnoj takoj naloži na namenska vozila in odpelje ali na zemljišča upravljavca (do 200 m³) ali podpogodbeniku. Prav tako se odpadne pralne vode zbirajo v zbiralnikih ob hlevih preko interne kanalizacije ter se jih takoj po zaključku reje odpelje na njive.

Na emisije snovi v zrak iz hlevov vplivajo načrt hleva (vrsta in način reje), hlevska oprema z ogrevanjem in ventilacijskim sistemom, količina in kvaliteta gnoja, vrsta nastilja in krme, napajalni sistem, število živali in tehnike za preprečevanje in zmanjševanje teh emisij.

Ob hlevu 1 (N1) je postavljena kotlovnica (N3) za ogrevanje objekta z dvema kotloma na UNP - propan, vsaka vhodne toplotne moči 53 kW. V hlevu 1 na stropu so nameščena plinska sevala, ki se večino uporabijo na začetku vhlavitve (prvih nekaj dni) ali v zimskih najhladnejših dnevih.

V primeru izpada elektrike je na farmi diesel agregat (N5), ki je v uporabi le v primeru motenj in prekinitve dobav električne energije, kar predstavlja predvideno uporabo do 10 ur na leto.

Za nastilj se uporablja bolj grobo obdelan material, in sicer lesni oblanci. V uporabi je manj prašno nastiljanje, ki poteka izključno ročno ob novi naselitvi hleva oziroma po potrebi.

Silos se polnijo brez možnosti iztresanja krme in prašenja v okolje. Iz silosov surovin se krma polni v silose ob hlevih avtomatsko po transportnem traku. Krma se v hlevih dozira avtomatsko računalniško podprto in optimizirano brez možnosti iztresanja.

Upravljavec za zmanjševanje emisije prahu uporablja tehniko razprševanja vodne meglice, kjer voda pod visokim tlakom prši iz šob, da nastanejo drobne kapljice, ki absorbirajo toploto in pod vplivom težnosti padajo na tla, pri čemer namočijo prašne delce, ki tako postanejo dovolj težki, da prav tako padejo na tla.

Emisije v vode

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, pri reji piščancev brojlerjev, ne nastajajo industrijske odpadne vode ali onesnažene padavinske odpadne vode. Ob vsakem hlevu (N1, N2) se nahaja en zbiralnik/rezervoar (Rez1, Rez2) za odpadno pralno vodo od pranja hlevov, ki se izvrši po koncu turnusa reje živali, ter za komunalno odpadno vodo, ki nastaja pri pranju rok v umivalnikih. Izvaja se le dvakrat letno, in sicer v toplejšem delu leta, ko se po pranju hlev lahko posuši. Oba rezervoarja sta podzemna in vodotesna. Rez 1 ima kapaciteto 3,5 m³, Rez2 pa 10 m³. Rezervoarji so namenjeni le za odpadno pralno in odpadno komunalno vodo (od pranja rok) in bodo večino časa prazni. Polnili se bodo le ob pranju hlevov in se bodo po pranju hlevov takoj spraznili – odpadna pralna voda bo takoj odpeljana na njive. Zabojniki za kadavre (SkO1, SkO2) se ne perejo. Razkuževanje zabojnikov se izvede sočasno z razkuževanjem hlevov, ob koncu vsakega turnusa. Drugih komunalnih (sanitarnih) odpadnih vod v sklopu farme ni, nastajajo le v okviru domačije, ki se nahaja ob farmi, kar pa ni del naprave.

Letno nastane cca. 17 m³ odpadne vode od pranja hlevov (dvakrat letno) ter umivanja rok, ki se v celoti aplicira na lastna kmetijska zemljišča. Za izjemne, nepredvidene primere ima upravljavec z bioplinarno Draženci (PP Energija d.o.o.) podpisan sporazum o oddaji pranih vod z dne 14. 5. 2020. V tem primeru bi se odpadna pralna voda oddala kot odpadek s št. odpadka 02 01 06.

Odvajanje padavinskih odpadnih vod iz utrjenih (beton, asfalt) manipulativnih ter transportnih površin je urejeno preko lovilnika olj (LO1, N6), skladnega s standardom SIST EN 858-2, v zbiralnik deževnice s kapaciteto 3,5 m³, ki se nahaja ob hlevu 2 (N2). V ta zbiralnik se preko peskolova in revizijskih jaškov steka tudi padavinska odpadna voda s strehe hleva 2 (N2). Voda iz zbiralnika se uporablja za pranje hlevov. Višek vode se preko preliva odvaja v ponikovalnico. Na območju hleva 1 (N1) se deževnica ne zajema, padavinske odpadne vode ponikajo.

Emisije hrupa

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastajajo naslednje pomembne emisije hrupa v okolje:

- delovanje ventilatorjev,
- delovanje transportnega traku za dostavo krme v hleve,
- promet zaradi dovoza stelje, krmil, v času čiščenja objektov, prevoza piščancev, dostave UNP, odvoza gnoja ter odvoza odpadkov.

Na hlevu 1 (N1) je na fasadi nameščenih:

- 15 ventilatorjev v pritličju, IMP PAEZ 50/6 – 4 RL (s kapaciteto 9.500 m³/h),
- 15 ventilatorjev v nadstropju, Jugodent JZ 60-6 (s kapaciteto 9.500 m³/h),
- po 2 ventilatorja v pritličju in nadstropju, Big Dutcnan, air master.

Na osnovi meritev je bila ocenjena zvočna moč posameznega točkovnega vira (posameznega ventilatorja), in sicer 78 dBA.

Na hlevu 2 (N2) bo nameščeno:

- 9 ventilatorjev na slemenu strehe - stropni ventilatorji (s kapaciteto 12.800 m³/h),
- 10 ventilatorjev na vzhodni fasadi (s kapaciteto 41.000 m³/h).

Zvočna moč posameznega ventilatorja je 78 dBA. Pozimi bodo obratovali le stropni ventilatorji, poleti pa bodo poleg stropnih aktivni še fasadni ventilatorji. V obeh hlevih (N1, N2) je prezračevalni sistem računalniško voden.

Ravnanje z odpadki

V postopek reje piščancev brojlerjev na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja odpadki ne vstopajo niti se na obravnavanem območju ne obdelujejo. Odpadki, ki nastajajo na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, so plastični odpadki in odpadki zaradi pogina piščancev. Poleg navedenega nastajajo v okviru dejavnosti tudi gnoj in vode od pranja hlevov, ki pa jih zaradi nadaljnjega ravnanja ne obravnavamo kot odpadek.

Gnoja z nastiljem se na lokaciji ne skladišči, temveč se ga takoj po čiščenju hlevov odpelje na kmetijska zemljišča ali pogodbeniku. V enem turnusu nastane v hlevu 1 (N1) 40 m³ gnoja, kar na leto, pri 6 turnusih zneso 240 m³ gnoja oziroma 80 t. V hlevu 2 (N2) bo v enem turnusu nastalo 51,5 m³ gnoja, kar pomeni pri 6 turnusih na leto 309 m³ oziroma 103 t gnoja. Skupaj bo torej v obeh hlevih letno nastalo 549 m³ oz. 183 t gnoja. Upravljevec ima 18 ha lastnih kmetijskih zemljišč, na katerih uporabi 200 m³ nastalega gnoja, razliko (349 m³) pa oddaja za namene gnojenja pogodbeniku Francu Obranu, s katerim ima sklenjeno pogodbo. Pogodbenik ima izdelan gnojilni načrt in na razpolago zadostne površine za gnojenje. Upravljevec gnoja na lokaciji same farme ne skladišči ali začasno odlaga, temveč ga takoj po zaključenem ciklusu po čiščenju objekta sproti odvažajo k pogodbeniku ali na lastna kmetijska zemljišča, kjer se ga takoj uporabi ali pa omejeno časovno obdobje skladišči ob robu kmetijskih zemljišč, do 6 mesecev. Skladiščen gnoj vsebuje več kot 400 g suhe snovi/kg.

Opadki, ki nastajajo pri reji piščancev brojlerjev zaradi pogina (stranski živalski proizvod), se začasno skladiščijo na lokaciji naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja v ločenih namenskih posodah, ki se razkužujejo (SkO1 v predprostoru hleva 1 (N1) in SkO2 v predprostoru hleva 2 (N2) – Skladišče za odpadna živalska tkiva – kadavre). V obeh skladiščih se nahaja zamrzovalna omara, v kateri je 120 l tipska posoda (80 kg) za odpadna živalska tkiva (poginule živali), ki se ob koncu vsakega turnusa razkuži. Ocenjena letna količina oddanih poginulih živali je 0,08 ton. Odpadna živalska tkiva prevzame Veterinarsko higienska služba.

V skladišču odpadne embalaže (SkO3) v predprostoru hleva 1 (N1) na betonskih tleh se skladišči odpadna embalaža od pripravkov za razkuževanje hlevov. Odpadek ima št. odpadka 15 01 02 - plastična embalaža; skladiščena količina v kg: 60 kg. Do oddaje Perutnarski zadrugi Ptuj se odpadna embalaža v skladišču SkO3 skladišči v 80 l plastični vreči.

Upravljevec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št.: 900620-avl, december 2020, ki jo je izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, ki jo je naslovni organ v točki

6.1. izreka tega dovoljenja potrdil, izhaja, da se na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nahajajo nevarne in zadevno nevarne snovi iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ter ne presegajo praga letne prisotnosti iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se kot nevarne in zadevne nevarne snovi uporabljajo dezinfekcijsko sredstvo Virocid (H226, H302, H312, H314, H317, H332, H334, H400), UNP propan (H220, H280) in dizelsko gorivo (H226, H304, H315, H332, H351, H373, H411).

UNP - propan se na lokaciji skladišči v treh rezervoarjih: Rez3-Rez5. Uporablja se za ogrevanje hlevov N1 in N2.

Dizelsko gorivo Petrol Q Max diesel se uporablja za delovne stroje in diesel agregat. Za pogon dieselskega agregata se ga skladišči v rezervoarju, velikosti 50 l, v njem je 43 kg dizelskega goriva. Za pogon traktorjev se dizelskega goriva ne skladišči. Diesel agregat se uporablja v primeru izpada električne energije. Letna poraba je ocenjena na 42 l.

Razkužilo Virocid je biocidni proizvod, ki se uporablja za razkuževanje hlevov. Po končanem vzrejnem ciklu je potrebno hleva N1 in N2 očistiti, po potrebi oprati in razkužiti za pripravo na nov cikel. Po zaključenem pranju hleva z visokotlačnimi čistilci, se pusti, da se objekt posuši. Na dan, ko je planirano razkuževanje hleva, se na Perutninarski zadrugi Ptuj prevzame razkužilo. Na lokacijo se dostavi v embalažnih enotah po 2 l, oziroma točno toliko, kot je potrebno za razkuževanje določenega števila hlevov (eden ali oba hleva). Za enkratno razkuževanje hleva 1 (N1) so potrebni 4 l razkužila, za enkratno razkuževanje hleva 2 (N2) pa 8 l razkužila; skupaj torej 12 l. Potrebno količino razkužila za enkratno uporabo se naloži v osebni avtomobil ter po asfaltiranih površinah odpelje do farne. Posoda z razkužilom se vzame iz avtomobila in se jo odnese do mesta uporabe, v hlev. Pot poteka po asfaltiranih manipulativnih površinah. Pri uporabi razkužila imajo delavci zaščitno obutev, obleko, rokavice in obrazno masko. Objekti se razkužujejo s tehniko zamegljevanja. Objekt se na razkuževanje pripravi tako, da se zapre vse ventilatorje, vrata in odprtine z namenom preprečiti uhajanje meglice iz objekta. V predprostoru hleva se na betonskih tleh pripravi potrebno količino delovne mešanice v razmerju 1:3 (razkužilo:voda), v za to namenjeni posodi, ki je del naprave za zamegljevanje (top za razkuževanje). Za hlev 1 (N1) se za enkratno razkuževanje uporabi 16 l raztopine (od tega 4 l razkužila Virocid in 12 l vode), za hlev 2 (N2) pa 32 l raztopine (od tega 8 l razkužila in 24 l vode), skupaj za enkratno razkuževanje obeh hlevov 48 l raztopine (od tega 12 l razkužila Virocid in 36 l vode). Za potrebe razkuževanja 6 turnusov se uporabi 288 l raztopine (od tega 72 l razkužila Virocid in 216 l vode). Po pripravi delovne mešanice razkužila se vključi naprava za zamegljevanje, ki je locirana v objektu. Skupaj s hlevom se razkužita tudi tipski posodi za shranjevanje kadavrov, ki se nahajata v zamrzovalnih skrinjah (SkO1, SkO2). Po zamegljevanju se hlev zaklene za 4 dni in v tem obdobju, ko poteka razkuževanje, je dostop v hlev onemogočen. Po končanem delovanju meglice (5. dan) in pred vstopom v objekt se hlev dobro prezračí.

Pred vhomom v posamezni hlev se v predprostoru hleva nahaja dezobariera za preprečitev vnosa povzročiteljev bolezni v hlev. Gre za plastičen pladenj, v katerem se nahaja manjša količina razkužila, ki razkuži podplate obuvala. Letna količina porabljenega razkužila Virocid za namene dezobariere je 9 l oz 9 kg. Skupna porabljena količina Virocida je 81 kg/leto.

Odpadna embalaža razkužila se v PVC vrečkah odpelje nazaj na Perutninarsko zadrugo Ptuj, kjer je urejen odvoz tovrstne embalaže. Odvoz vrši pooblašeno podjetje.

Letna poraba utekočinjenega naftnega plina UNP - propan je 28.000 l. Glede na nevarne lastnosti se v skladu s Prilogo 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ne uvršča v nobeno skupino, zato ni opredeljen kot zadevna nevarna snov.

Letna prisotnost snovi Petrol Q Max diesel je 50l/leto oz. 43 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H411 se po prilogi 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg, in je določena kot zadevna nevarna snov. Snov se kot gorivo uporablja za diesel agregat, ki deluje le ob izpadu električne energije. V veljavnem BREF dokumentu za intenzivno rejo živali in v Zaključkih o BAT IRPP se agregata ne omenja kot del naprave, prav tako ne vozil, ki delujejo na diesel gorivo.

Letna prisotnost snovi Virocid je 81 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H400 se po prilogi 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg/leto. Zmes se uporablja v obliki meglice ter se je ne skladišči na mestu uporabe. Zmes je hitro biorazgradljiva, se ne akumulira v okolju ter nima dolgotrajnih učinkov na vodne organizme, zato se jo ne obravnava kot zadevna nevarna snov.

Letna prisotnost zadevnih nevarnih snovi na območju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne presega pragov iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Na podlagi ocene tveganja za onesnaženje tal in podzemne vode in dejstva, da območje naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni na vodovarstvenem območju, je ocenjeno, da za dejavnost intenzivne reje perutnine v napravi ni treba izdelati izhodiščnega poročila.

Sredstvo za razkuževanje hlevov se uporablja samo v notranjosti hlevov na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja. Razkuževanje notranjih prostorov hlevov in njihove opreme izvajajo za to usposobljeni upravljavec. Pri uporabi sredstev za razkuževanje ni izpustov nevarnih snovi v okolje. Z razprševanjem vodne raztopine razkužila se ta oprime notranjih površin v hlevih, ker voda ob dotiku s površinami v obdelavi izhlapi. Virocid na površinah v obdelavi deluje biocidno in se v nekaj dneh biološko oziroma kemijsko razgradi. Če pride do razlitja sredstva za razkuževanje v notranjosti posameznega hleva, na primer pri pripravi vodne raztopine za razkuževanje z razprševanjem, je to okoliščina ali dogodek, ki ne more povzročiti nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje, ker so tla v hlevih za vodo neprepustna in se razlita sredstva lahko zajame brez nevarnosti izpusta v okolje.

Upravljavec se je v vlogi opredelil do vrste, količine in virov emisij pri obratovanju naprave v izrednih razmerah in ob nesreči. Predlagal je ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadkov, za pripravo za ponovno uporabo, recikliranje ali predelavo odpadkov, nastalih v napravi. Upravljavec je navedel ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami v obratovanju naprave ter zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne izredne razmere je predvidel izpad električne energije, puščanje vsebine rezervoarjev za odpadne pralne vode, okvara računalniškega sistema, pogin živali zaradi bolezni. Za zmanjšanje posledic izrednih razmer upravljavec zagotavlja diesel elektro agregat, ustrezno vzdrževanje delov naprave, ukrepe za preprečitev razširjanja bolezni med živalmi in na ljudi. Upravljavec je v vlogi predlagal tudi ukrepe za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne nesreče je predvidel požar in politje razkužila. Za zmanjšanje posledic nesreč upravljavec zagotavlja

hidrantno omrežje, gasilne aparate, požarni red, izobraževanje v zvezi z rokovanjem z razkužilom ter ukrepi pri morebitnih nesrečah (politju).

V primeru izpada zunanjega električnega napajanja se avtomatsko zažene diesel elektro agregat na dizelski pogon z močjo 70,4 kW. Nadzor nad zagotavljanjem predpisanih veterinarsko-sanitarnih pogojev izvaja posebna veterinarska služba in se nanaša na ravnanja v zvezi z dezinfekcijo, deratizacijo, zdravstveno zaščito živali z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni ter ravnanja v primeru pogina živali.

Nesreča, katere posledice bi lahko na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja imele škodljive vplive na okolje, je požar. Z namenom zmanjšanja tveganja za nastanek požara ter omilitev njegovih škodljivih posledic sta bili za območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izdelana Ocena požarne ogroženosti, P657/2020, ki jo je 25. 5. 2020 izdelal Varmat MC d.o.o., in Požarni red, P658/2020, ki jo je 25. 5. 2020 izdelal Varmat MC d.o.o.

3.6. Uporaba referenčnih dokumentov in zaključkov o BAT

Naslovni organ je izvedel presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Zaključku o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, 2017/302/EU, v nadaljevanju Zaključki o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine (BAT 32).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve naslovnega organa glede skladnosti obratovanja naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT.

Naslovni organ ugotavlja, da za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike opisane v BAT 9, BAT 12, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 21, BAT 26 in BAT 28, v splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne nastaja gnojevka, gnoja se ne predeluje in v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

a) Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 1 za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti reje perutnine je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (j) strukturi in odgovornosti;
 - (k) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (l) komunikaciji;
 - (m) vključevanju zaposlenih;
 - (n) dokumentaciji;

- (o) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (p) programom vzdrževanja;
 - (q) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (r) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (e) monitoringu in merjenju;
 - (f) popravnim in preventivnim ukrepom;
 - (g) vodenju evidenc;
 - (h) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
 6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
 7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
 8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
 9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:
 10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
 11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljaivec izvaja sistem ravnanja z okoljem, in sicer kot kooperant Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. dela po navodilih in pod kontrolo Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. ter mora izvajati vse zahteve standardov, ki jih je Perutninarska zadruga Ptuj z.o.o. oz. Perutnina Ptuj d.o.o. implementirala.

Upravljaivec navaja, da si prizadeva za obratovanje naprave skladno z okoljsko zakonodajo, tako da so upoštevani vsi pravno zavezujoči predpisi, ki urejajo delovanje farme in njen vpliv na okolje. Navaja, da si pri svojem delu prizadeva za implementacijo najboljših razpoložljivih tehnik za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij. Vsi poslovni procesi so usklajeni, pregledni in funkcionalni. V okviru Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. je uveden HACCP sistem, s katerim je zagotovljena varnost proizvodov.

Za farmo je v okviru Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. vzpostavljen koncept notranje presoje sistema ravnanja z okoljem. Izvaja se redna kontrola obratovanja farme s strani veterinarskega inšpektorja, notranja kontrola s strani Perutnine Ptuj d.o.o. in Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. Upravljaivec ima v okviru Perutnine Ptuj d.o.o. uveden tudi standard dobre kmetijske prakse GLOBAL G.A.P., katerega skladnost preverja Bureau Veritas.

Pri načrtovanju novega hleva je upravljaivec za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi izbral najboljše razpoložljive tehnike. Z njimi zagotavlja, da predpisane mejne vrednosti emisije snovi v okolje ne bodo presežene, in hkrati omogoča najnižjo tehnično dosegljivo vsebnost vrednosti emisij v okolje.

Najboljša razpoložljiva tehnika za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti celotne farme je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem (EMS) v hlevih upravljavca, kar vključuje vse spodaj navedene elemente.

Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja upravljaivec sam, ki ima status kmetovalca in je edina zaposlena na farmi.

Upravljaivec pri izvajanju postopkov upošteva naslednja načela, pri katerih je pozornost namenjena: strukturi in odgovornosti; usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti; komunikaciji; vključevanju zaposlenih; dokumentaciji; učinkovitemu obvladovanju procesov;

programom vzdrževanja; pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih; ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo, kar je razvidno iz obratovalnih dnevnikov in operativne dokumentacije posameznih naprav ter je navedeno tudi v sklopu posameznih BAT tehnologij.

Vsi procesi v hlevih so avtomatski in krmiljeni preko računalnika, ki ima vgrajen alarm, ki se ob vseh večjih odstopanjih od zahtevanih parametrov, izpadu električnega toka, itd. vklopi in preko mobilnega telefona obvesti o napaki. Upravljevec se odzove na alarm in v najkrajšem možnem času odpravi napako.

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se vodijo evidence o količini in kvaliteti vzrejenih živali, količini odpadne pralne vode, količini odpadkov, količini gnoja z nastiljem, količini kadavrov (pogin), porabi krmil, porabi vode, letni porabi elektrike in UNP za ogrevanje hlevov. Evidence se dnevno vodijo na hlevskem listu, ki je predpisan s strani Perutnine Ptuj d.o.o. Izvaja se monitoring emisije prahu in amoniaka (ocenjeno in izračunano z emisijskim faktorjem), monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja, in monitoring emisije hrupa, ki ga izvaja pooblaščen oseba v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring emisije hrupa.

Obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom in vonjavami ni pričakovana, kot je obrazloženo v nadaljevanju (BAT 9, 10 in BAT 12, 13).

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke 7.1.1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa in načrta za obvladovanje vonjav iz točk 10 in 11 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav. Iz poročila o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju izhaja, da se najbližja stavba z varovanimi prostori nahaja ca. 50 m od območja vira hrupa. Stavba z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, je uvrščena v območje III. stopnje varstva pred hrupom in jo naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 2 za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
 - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
 - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
 - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
 - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
 - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
 - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
 - prevozom in raztresanjem gnoja,
 - načrtovanjem dejavnosti,
 - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
 - popravilom in vzdrževanjem opreme.
- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
 - načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,

- načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
 - razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).
- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
- zbiralniki za gnojevko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
 - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojevko,
 - sistemi za dovajanje vode in krme,
 - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
 - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
 - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).
- To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.
- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravljavca pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehnike ustrezne lokacije naprave, izobraževanja in usposabljanja osebja, načrte ukrepanja za odziv na morebitne dogodke, kot je požar, rednega pregleda, popravil in vzdrževanja konstrukcij in opreme ter skladiščenja mrtvih živali, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v občini Markovci in je locirana na obstoječi Farmi Borovnik ob robu naselja Zabovci. Lokacija se nahaja sredi kmetijskega območja. V okolici je veliko kmetijskih površin. Proti severni, severovzhodni in vzhodni strani je lokacija odprta in obdana s kmetijskimi zemljišči. Severozahodno in južno pa se nahaja naselje Zabovci. Hlev 1 (N1) ima 3 sosednje stanovanjske objekte in sicer Zabovci 37 (zahodno), Zabovci 40 in Zabovci 40A (južno), na oddaljenosti cca 50 m. Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gospodarskimi poslopji. Najbližji stanovanjski objekti od hleva 2 (N2) se nahajajo južno in zahodno od lokacije na oddaljenosti cca 70 m (stanovanjska hiša Zabovci 40a, Zabovci 43, Zabovci 43a in Zabovci 43c). Vsa čelna ventilacija na hlevu N1 in N2 je nameščena na fasadah obrnjenih v smeri stran od naselja in bližnjih stanovanjskih objektov (S, V).

Reja piščancev brojlerjev se izvaja v dveh hlevih z zmogljivostjo hleva 1 (N1) 28.000 mest in hleva 2 (N2) 36.000 mest za piščance brojlerje oziroma z zmogljivostjo 64.000 mest v obeh hlevih. Letno se izvede 6 ciklusov vzreje. Upravljavca izvaja ukrepe za zmanjšanje prevoza živali tako, da je prevoz živali omejen samo na čas zamenjave šestih letnih ciklusov piščancev brojlerjev. Prevoz piščancev in krme se vrši s Ptuja, ki je od farme oddaljena cca. 7 km. Gnoj z nastiljem se uporabi za gnojenje na lastnih kmetijskih površinah, ki so od farme oddaljene od 30 m do 3.400 m ali pa ga oddajo pogodbeniku Francu Obranu. Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), so bili izvedeni ob načrtovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja s tem, da se je izbrala lokacija, ki je glede prevladujočih podnebnih razmer primerna za izvajanje kmetijske dejavnosti. Najpogostejši vetrovi so iz smeri zahod-severozahod in najmočnejši vetrovi iz smeri jugozahod, kar je glede na lokacijo naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja zelo ugodno, saj v teh smereh (V, SV) ni stavb z varovanimi prostori, temveč so tam kmetijske površine. Gradnja novega hleva 2 (N2) predstavlja razvoj obstoječe farme Borovnik. Prostorsko bo novi hlev 2 (N2) lociran na območju obstoječega kmetijskega gospodarstva, kjer se že nahaja hlev 1 (N1). S tem se ohranja možnost dodatnega razvoja in posodobitve vzrejnih objektov. Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne nahaja na vodovarstvenem območju virov pitne vode. Vzrejna objekta sta vodonepropustna, odpadne pralne vode se na koncu vzrejnega ciklusa zbirajo v vodonepropustnih zbiralnikih ob objektih in se jih sproti odvaža na lastna kmetijska zemljišča. Gnoj se na lokaciji ne skladišči ali začasno odlaga, temveč se takoj po zaključenem ciklusu pri čiščenju objekta sproti odvaža na lastna kmetijska zemljišča ali k pogodbeniku Francu Obranu,

s katerim ima upravljavec pogodbo o prevzemu gnoja. Manipulativne in povozne površine so asfaltirane in opremljene z lovilnikom olj (N6). Diesel agregat (N5) je namenjen oskrbi farme z električno energijo v primeru izpada električne energije in ima lasten rezervoar za diesel gorivo z vgrajno lovilno posodo; nahaja se znotraj objekta, v hlevu 1 (N1).

Izobraževanje in usposabljanje se izvajata na področju ustreznih predpisov, živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojem, varnosti pri delu. Velik del izobraževanja vodi Perutninarska zadruga Ptuj z.o.o.

Upravljavec kot izredne razmere ocenjuje puščanje vsebine rezervoarjev (Rez1, Rez2), kjer se zbirajo odpadne pralne vode od čiščenja hlevov, možnost izpada električne energije, okvara računalniškega sistema in izpad sistema krmljenja in napajanja z vodo, bolezen in pogin živali ter možnost požara; vpeljan ima postopek za ukrepanje v sili, izdelano ima Oceno požarne ogroženosti in Požarni red. Po čiščenju hlevov in pred vselitvijo novih živali se izvede razkuževanje hlevov z dezinfekcijskim sredstvom Virocid s tehniko zamegljevanja. V normalnih razmerah in z upoštevanjem uveljavljenih varnostnih ukrepov je morebiten vnos nevarnih snovi v tla in podzemne vode pri obratovanju farme ničen. Poleg tega se Virocid ne skladišči, ampak se ga sproti pripelje na lokacijo naprave.

Redno se izvaja pregled, popravila in vzdrževanje vse opreme. Vzpostavljen je centralno nadzorni sistem za sisteme dovajanja hrane in vode, ki sproti javlja napake in okvare. Morebitno puščanje zbiralnikov za odpadno pralno vodo (Rez1 in Rez2) se preprečuje s preventivnim pregledom zbiralnikov pred pranjem hlevov. Redni pregledi se izvajajo vsakodnevno. Deratizacijo izvaja zunanji izvajalec.

Upravljavec poginule živali redno večkrat dnevno odstranjuje, ki jih odlaga v za to namenjene hladilne skrinje (SkO1, SkO2). Za redni odvoz poginulih živali skrbi javna veterinarsko-higienska služba. Skrinje za poginule živali se očisti in razkuži po vsakem vzrejnem ciklusu.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določil zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 3 za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehniko zmanjšanja vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin, večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena

posebnim zahtevam proizvodnega obdobja ter tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.

V času reje piščancev brojlerjev se uporabljajo štiri različna krmila: BRO-Starter (starost živali 1-8 dni), BRO-Grover (starost živali 9-17 dni), BRO-Finišer 1 (starost živali 18-28 dni) in BRO-Finišer 2 (starost živali 29-42 dni). Skupna poraba krme (za vse 4 faze = 1 cikel) je 4.859 g na 1 žival. Skupna poraba krme za vse 4 faze (1 cikel) za hlev 1 (N1) je 136.052 kg, za hlev 2 (N2) pa 174.924 kg. Skupna poraba krme za vse 4 faze (1 cikel) na hleva N1 in N2 znaša 310.976 kg.

Večfazno krmljenje je prilagojeno posamezni fazi oziroma starosti živali. V prvih fazah krmljenja je krma bogatejša s surovimi beljakovinami in manj energetsko bogata, s starostjo pa se to razmerje spreminja v korist energije (krmna mešanica BRO-Starter vsebuje 21 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Grover vsebuje 19 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 1 vsebuje 18 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 2 vsebuje 16 % surovih beljakovin). Tudi delež kalcija in fosforja se v krmi s starostjo živali znižujeta. Starejše živali bolje izkoriščajo prehranski kalcij in fosfor. Pri faznem krmljenju se znižujejo tudi vsebnosti nekaterih aminokislin: metionin (od 0,56 % deleža v krmi preko 0,56 %, 0,54 % do 0,53 %), lizin (od 1,24 % deleža v krmi preko 1,16 %, 1,1 % do 1,0 %). Pri uvedbi večfaznega krmljenja za piščance brojlerje se zmanjša skupno izločanje dušika za 15-35 %. Priprava receptur za takšno krmo temelji na zmanjšanju beljakovinskih surovin krme (soja) in na balansiranju obroka z dodajanjem sintetičnih aminokislin (lizin, metionin, treonin in triptofan). Drugi krmni dodatki, ki se jih dodaja v majhnih količinah so: encimi, stimulatorji rasti, mikroorganizmi.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.3 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 4 za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja vse tri najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako kot je opisano v BAT 3.

Upravljavec uporablja krmne dodatke, in sicer fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja, ter bolj prebavljive anorganske fosfate.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.4 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 5 za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitvev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljevec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko uporabe visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji), tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanje nastavitvev opreme za pitno vodo ter tehniko ponovne uporabe neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Porabo vode upravljevec meri preko števcov, ki so nameščeni na vodomernem jašku. Za pranje objektov upravljevec rabi vodo iz vodovoda. Poraba vode se nadzira preko centralnega nadzornega računalnika. Po preselitvi živali se objekte najprej suho-mehansko očisti. Pranje objektov poteka po zaključenem turnusu 1-2 x letno, in sicer v toplejšem delu leta, ko se hlev lahko posuši. Pomembno je, da je suho čiščenje čim bolj temeljito. Tako očiščen objekt se nato opere z napravo za pranje pod tlakom. Pri tem se ne uporablja detergentov. Upravljevec ima uveden alarmni sistem na centralnem nadzornem sistemu, ki opozori na morebitno prekomerno porabo vode (npr. počena cev). V vseh hlevih se nahaja kapljični napajalni sistem. Napajalniki so enakomerno razporejeni okrog krmilnikov. Uporablja se »nopl sistem«. Z izgradnjo novega hleva 2 (N2) se bo padavinska odpadna voda s streh in povoznih površin hleva 2 (N2) zbirala v zbiralniku deževnice, katerega kapaciteta bo 3,5 m³. Zbiralnik deževnice je armiranobetonske izvedbe, vodotesen. Pohodna plošča je armiranobetonske izvedbe z litoželeznim pokrovom. Padavinska odpadna voda iz povoznih površin je pred odvajanjem v zbiralnik deževnice speljana preko lovilnika olj LO1 (N6). Tako zbrano deževnico se bo porabilo za pranje hlevov z visokotlačnim čistilcem.

Naslovni organ je presodil, da upravljevec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e) in f) BAT 5 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 3.1.2 in 7.1.5 izreka tega dovoljenja določil zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 6 za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Upravljevec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja vse tri tehnike. Dvoriščna območja in transportne poti so asfaltirane in jih je možno enostavno vzdrževati in čistiti. Manipulacijske poti so kratke oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa. Količina odpadnih voda se zmanjša z uporabo tehnik, kot sta predčiščenje (npr. mehansko suho čiščenje) in visokotlačno čiščenje. Poraba vode je

optimizirana, glede na celoten tehnološki postopek. Poraba vode iz javnega vodovoda bo zmanjšana tudi zaradi zajema padavinske odpadne vode s strehe hleva 2 (N2) in povoznih površin, ki se bo zbirala v zbiralniku deževnice in uporabila za pranje hlevov. Padavinska odpadna voda iz povoznih površin se pred odvajanjem v zbiralnik deževnice vodijo preko lovilnika olj LO1 (N6), skladnega s standardom SIST EN 858-2. Na območju hleva 1 (N1) se deževnica ne zajema. Padavinske odpadne vode ponikajo.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 3.1.2, 3.1.3 in 3.1.5 izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 7 za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo je uporaba ene ali kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Odpadne pralne vode se odvajajo v namenski zbiralnik.
- b) Čiščenje odpadnih voda.
- c) Razprševanje odpadnih voda, npr. z uporabo namakalnih sistemov, kot so razpršilnik, prevozni namakalni stroj, cisterna in injektor s centralnim dovajanjem.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja kombinacijo tehnik, da se odpadne pralne vode odvajajo v namenski zbiralnik, čiščenje odpadnih voda in razprševanje odpadnih voda.

Odpadne pralne vode nastajajo pri pranju hlevov. Po zaključenem turnusu se hleva najprej suho-mehansko očisti, tla se opere še z visokotlačnim čistilcem. Pranje poteka do dvakrat letno, in sicer v toplejšem delu leta, ko se hlev lahko posuši. Pri tem se detergentski ne uporabljajo. Pri pranju hleva 1 (N1) nastane pri enem pranju 3,5 m³ odpadne pralne vode. Pri pranju hleva 2 (N2) nastane pri enem pranju 5 m³ odpadne pralne vode. V predprostoru hlevov se nahaja umivalnik za umivanje rok. Največja letna količina te komunalne odpadne vode, ki pri tem nastane, je 0,6 m³. V enem letu bo tako iz obeh hlevov nastalo 17 m³ odpadne pralne in komunalne odpadne vode, ki se bo v celoti odpeljala in uporabila na lastnih kmetijskih zemljiščih. Za izjemne, nepredvidene primere ima upravljavec z bioplinarno Draženci podpisan sporazum o oddaji pranih vod. V tem primeru bi se odpadna pralna voda oddala kot odpadek s št. odpadka 02 01 06, ki ga mora spremljati evidenčni list. Hranilna vrednost odpadnih pralnih vod je relativno nizka, saj se pred mokrim pranjem hlevi dobro očistijo gnoja na suhi način. Odpadne pralne vode iz hleva 1 (N1) se zbirajo v zbiralniku odpadne pralne vode Rez1 (SkRO1), kapacitete 3,5 m³, ki se nahaja ob hlevu 1 (N1). Zbiralnik je podzemni, betonske izvedbe in je vodotesen. Odpadne pralne vode iz hleva 2 (N2) se bodo zbirale v zbiralniku odpadne pralne vode Rez2, kapacitete 10 m³, ki se nahaja ob hlevu 2 (N2). V vsakem od hlevov se nahaja tudi umivalnik za umivanje rok, katerih komunalna odpadna voda se tudi zbira v podzemnih zbiralnikih Rez 1 in Rez 2. Zbiralnik je zasnovan kot podzemni, v betonski izvedbi in kot vodotesen. Zbiralnika za odpadno pralno in komunalno odpadno vodo (Rez1 in Rez2) bosta večino časa prazna.

Drugih komunalnih (sanitarnih) odpadnih vod v sklopu farme ni, nastajajo le v okviru domačije, ki se nahaja ob farmi. Odvajanje padavinskih odpadnih vod z utrjenih površin je urejeno preko lovilnika olj (LO1, N6), skladnega s standardom SIST EN 858-2, v zbiralnik deževnice s kapaciteto 3.500 l. V ta zbiralnik se preko peskolova in revizijskih jaškov steka tudi padavinska odpadna voda s strehe hleva 2 (N2). Odpadne pralne vode se po pranju hlevov s črpalko prečrpajo v cisterno in se odpeljejo na lastna kmetijska zemljišča, kjer se uporabijo za namakanje. Aplikacija na polja se vrši s pomočjo razpršilnikov, ki odpadne pralne vode pršijo do dveh metrov višine v obliki finih kapljic.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 7 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 3.1.1, 3.1.2, 3.1.4, 3.1.6 in 4.4.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo iz BAT 7.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 8 za učinkovito rabo energije na kmetiji je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
 1. zrak-zrak;
 2. zrak-voda;
 3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljavec za učinkovito rabo energije uporablja tehnike visokoučinkovitih ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, optimizacije ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, izolacije sten, podov in stropov bivalnih prostorov živali, tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave ter uporaba toplotnih črpalk.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja računalniško voden ogrevalni in prezračevalni sistem. Z avtomatskim vodenjem se zagotavljajo optimalni pogoji za rast brojlerjev. Na novem hlevu (N2) se za prezračevanje uporablja visoko učinkovit prezračevalni sistem. Stenski ventilatorji imajo velike pretoke zraka, ki omogočajo hitro in učinkovito prezračevanje in hlajenje hleva v kratkem času. Poleti se zrak v hlevu 1 (N1) ob velikih temperaturnih obremenitvah hladi tudi s pomočjo vodne meglice. V hlevu 2 (N2) hlajenje poteka preko satovja, ki se nahaja na vsaki strani stranskih sten.

Ogrevanje je v obeh hlevih (N1, N2) zagotovljeno na dva načina. V hlevu 1 (N1) se z dvema malima kurilnima napravama (N3.1) segreva voda, ki preko cevi ogreva zrak v kaloriferju. Ogret zrak stropni kalorifer potiska v prostor. Kurilni napravi sta na UNP - propan, vsaka vhodne toplotne moči 53 kW. Poleg tega so v hlevu na stropu nameščena plinska sevala, ki na začetku vhlavitve (prvih nekaj dni), ko piščanci potrebujejo več toplote, dodatno segrevajo zrak v hlevu. V hlevu 2 (N2) so na stropu nameščena plinska sevala za segrevanje zraka v hlevih. Z njimi so doseženi lokalno ogreti prostori (pod pregradami), kjer si piščanci sami izbirajo toplotno okolje. Grelci so izdelani tako, da omogočajo pod pregradami višjo temperaturo kot v samem prostoru, kar je zelo pomembno pri mladih živalih. Ustvarja se dvojni toplotni ambient. Z namenom varčevanja z energijo je v hlevih omogočeno segmentno ogrevanje, pri čemer se predvsem pri mlajših piščancih, ki ne potrebujejo celotnega hleva, hlev s pregradami zmanjša na sektorje in se ogrevajo le tisti deli hleva, kjer se piščanci nahajajo.

Kvaliteta zraka je zelo pomembna pri reji piščancev brojlerjev. Z ventilacijo se neposredno vpliva na zdravje živali, sprejem hrane, prirast in smrtnost živali. Ventilacijski sistem mora biti takšen, da odstrani škodljive pline in dovaja dovolj kvalitetnega zraka. V vročem obdobju leta,

ko so zunanje temperature zelo visoke (nad 28°C) in je relativna vlaga v zraku visoka (več kot 75 %), so živali še posebej izpostavljene stresu. V takih pogojih je potrebno izkoristiti maksimalno kapaciteto ventilacije. Vsako nadstropje hleva 1 (N1) ima po 15 manjših ventilatorjev in 2 večja ventilatorja za prezračevanje in regulacijo klime. Zrak prihaja v halo z vzhodne smeri in jo s prisilno ventilacijo zapusti na zahodni strani hale. Hlev 2 (N2) ima nameščenih 9 ventilatorjev na slemenu strehe (stropni ventilatorji) ter na severni fasadi še 10 ventilatorjev. Pozimi obratujejo le stropni ventilatorji, poleti pa so poleg stropnih aktivni še fasadni ventilatorji. V obeh hlevih (N1, N2) je prezračevalni sistem računalniško voden.

Za zagotavljanje toplotne izolacije in zmanjševanje porabe energije je nameščena ustrezna izolacija na hlevih. Izolacijske karakteristike hleva 1 (N1) niso znane, saj je hlev obstoječ iz leta 1975. Novi hlev 2 (N2) je montažne gradnje, zgrajen iz jeklenih nosilnih okvirjev in obdanih z izoliranimi fasadnimi paneli.

Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave. Piščanci potrebujejo za optimalno rast dovolj svetlobe (intenziteto in dolžino). Z regulacijsko uro se natančno vodi osvetlitev. Regulacijska ura sledi svetlobnemu programu, ki predpisuje za piščance od 1. – 7. dneva starosti 23-urno umetno osvetljenje (1 ura teme), od 8. dneva do 3 dni pred zaključkom turnusa pa 18 urno umetno osvetljenje (6 ur teme). Zadnje tri dni pred koncem turnusa se zagotavlja 23-urna umetna osvetljenje (1 ura teme). Svetlobni program v objektih regulira računalnik. Upravitelj sledi protokolu svetlobnega programa, ki ga določi Perutnina Ptuj d.o.o. V hlevu N1 se z namenom zmanjševanja porabe energije uporablja razsvetljava v LED tehniki; poleg tega je zagotovljena tudi naravna svetloba - vsako nadstropje ima 16 oken. V novem hlevu 2 (N2) je osvetlitev najmanj 20 Lux na višini piščančjih oči, kar je zagotovljeno z naravno (svetlobni pas) in umetno svetlobo. Vsi sistemi osvetljevanja so urejeni na tak način, da je osvetljene najmanj 80% uporabne površine, osvetljenje pa se lahko povečuje ali zmanjšuje. Razsvetljava bo v LED tehniki. Zunanje površine farme niso stalno osvetljene.

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja je predvidena tudi toplotna črpalka (N4.1) za namene tople sanitarne vode za umivanje rok. Nahaja se v kotlovnici (N4) v predprostoru hleva 2 (N2). Toplotna črpalka je tipa zrak-voda in ima temperaturo delovanja do 60°C.

Naslovni organ je presodil, da upravitelj izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in f) BAT 8 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.6 izreka tega dovoljenja določil zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 9 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja na naslovu Zabovci 39, v občini Markovci. Proti severni in severovzhodni ter vzhodni strani je lokacija odprta in obdana s kmetijskimi zemljišči. Severozahodno in južno pa se nahaja naselje Zabovci. Vsa fasadna ventilacija kot največji vir hrupa na hlevu 1 (N1) in hlevu 2 (N2) je nameščena na fasadi objekta, ki je obrnjena v smeri stran od stanovanjskih hiš. Za farmo Borovnik je izdelana Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-020a, SiEKO d.o.o., Celje, 30.11.2020. V oceni so prikazane imisijske vrednosti kazalcev hrupa, izdelane na podlagi modelnega izračuna. Iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom izhaja, da zaradi obratovanja farme Borovnik mejne vrednosti kazalcev hrupa za vir hrupa in območje, ki veljajo za III. območje, ne bodo presežene pri bližnjih varovanih prostorih. Navedeni dokument izkazuje, da se ne pričakuje čezmerna obremenitev okolja s hrupom.

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 9 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov hrupa. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzročajo obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom, in naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 10 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
 - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
 - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
 - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
 - (i) zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
 - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
 - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
 - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
 - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
 - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
 - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
 - (ii) črpalke in kompresorji;
 - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
 - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
 - (ii) izolacijo vibracij;
 - (iii) zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
 - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavec uporablja sledečo najboljšo razpoložljivo tehniko za preprečevanje oziroma zmanjšanje emisij hrupa:

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja je locirana na robu strnjenegega naselja, na vzhodnem obrobju naselja Zabovci. V smeri vzhod, sever in severovzhod so kmetijske površine. Najbližji stanovanjski objekt (Zabovci 40A) je na oddaljenosti približno 70 m JZ od hleva 2 (N2). Hlev 1 (N1) ima tri sosednje stanovanjske hiše (Zabovci 37, Zabovci 40 in Zabovci 40A) na oddaljenosti približno 50 m. Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gospodarskimi poslopji.

Vsa fasadna ventilacija kot največji vir hrupa na hlevu 1 (N1) in hlevu 2 (N2) je nameščena na fasadi objekta, ki je obrnjena v smeri stran od stanovanjskih hiš. Vsak hlev ima svoje silose za krmo, da je zagotovljena minimalna razdalja za dovod krme. Silosi so postavljeni tik ob hlevu 1 (N1) in ob hlevu 2 (N2).

Hlevi so zaprti. Upravljavec naprave ima primerne izkušnje za redno upravljanje opreme, v primeru okvar najame zunanje pooblaščen izvajalce za servis posamezne opreme. Delavci, ki opravljajo vzdrževanje opreme, so primerno izobraženi in izkušeni, da ne povzročajo nepotrebne hrupa. V nočnem času se manipulacija na dvorišču farme in transport ne izvajata. Uporabljajo se transportni trakovi in za potrebe transporta hrane cevasti transporter s polžem. Strgalnikov nimajo, kar dodatno prispeva k zmanjšanju hrupa.

Za prezračevanje hlevov se uporabljajo na obstoječem hlevu 1 (N1) ventilatorji, nameščeni na steni objekta. Na hlevu 2 (N2) so na slemenu strehe nameščeni stropni ventilatorji kot tudi na vzhodni fasadi. Vsa ventilacija je nadzorovana preko računalnika in senzorjev. V objektu so senzorji temperature in zračne vlage. Vse nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon. Vgrajene črpalke so sodobne in standardne izvedbe. Krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem za napravo ni relevanten.

Med ohišji in ventilatorji je nameščena guma za absorpcijo vibracij in hrupa. Transportni trakovi so vpeti v konstrukcijo, zato do vibracij ne prihaja. Hlev 2 (N2) je grajen iz izolirnih fasadnih panelov. Zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov) za napravo ni relevantno.

Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gospodarskimi poslopji, pri čemer predstavljajo ti gospodarski objekti oviro za širjenje hrupa.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e) in f) BAT 10 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 11 za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
 1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih bilk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
 2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
 3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
 4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
 5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;

6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
 1. razprševanje vodne meglice;
 2. razprševanje olja;
 3. ionizacija.
 - c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
 1. vodni filter;
 2. suhi filter;
 3. mokri pralnik z vodo;
 4. mokri pralnik s kislino;
 5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
 6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
 7. biofilter.

Upravljaivec pri reji uporablja najboljšo razpoložljivo tehniko zmanjšanja nastanka prahu iz posameznih bivalnih objektov (hlevov), in sicer uporablja bolj grobi material za nastilj kot npr. lesne oblance, ki ga ročno nastilja; uporablja sistem za hranjenje po želji in uporablja peletirano krmo. Prezračevalni sistem je zasnovan tako, da deluje z majhno hitrostjo zraka v objektih. Silosi za skladiščenje krme imajo ustrezno zračenje in njihova oprema omogoča enakomeren transport krme iz silosa v hlev s pomočjo spiralne cevi. Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu z namenskim vozilom. Prezračevalni sistem je zasnovan tako, da omogoča delovanje z majhno hitrostjo zraka v hlevih. Oba hleva imata prisilno odsesovanje odpadnega zraka. Ventilatorji zrak iz hlevov izsesavajo, sveži zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je računalniško vodena na osnovi hlevske temperature. Zračne lopute na hlevih se odpirajo avtomatsko, glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V poletnih mesecih uporabljajo še stenske močnejše ventilatorje, ki imajo večjo moč pretoka zraka in s tem omogočijo hitrejše znižanje hlevske temperature.

Koncentracije prahu v hlevih se zmanjšuje tudi z uporabo razprševanja vodne meglice, in sicer se voda pod visokim tlakom prši iz šob, da nastanejo drobne kapljice, ki absorbirajo toploto in pod vplivom težnosti padejo na tla, pri čemer namočijo prašne delce, ki postanejo dovolj težki, da prav tako padejo na tla.

Naslovni organ je presodil, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točki a) in b)1 BAT 11 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.1.3. izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 12 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter

razširjanje znanja o njih.

Upravljavec ne pričakuje obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami, saj je naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja locirana na robu strnjene naselja, na vzhodnem obrobju naselja Zabovci. V smeri vzhod, sever in severovzhod so kmetijske površine. Najbližji stanovanjski objekt (Zabovci 40A) je na oddaljenosti približno 70 m JZ od hleva 2 (N2). Hlev 1 (N1) ima tri sosednje stanovanjske hiše (Zabovci 37, Zabovci 40 in Zabovci 40A) na oddaljenosti približno 50 m. Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gospodarskimi poslopi. Vsa čelna ventilacija na obeh hlevih je nameščena na fasadah, obrnjenih v smeri stran od naselja in bližnjih stanovanjskih objektov. Najpogostejši vetrovi so iz smeri zahod-severozahod in najmočnejši iz smeri jugozahod, kar je glede na lokacijo farme ugodno, saj v teh smereh ni stavb z varovanimi prostori temveč kmetijske površine. Upravljavec je z modeliranjem ocenil vplive vonjav na okolico farme Borovnik. Uporabili so program, s katerim so izračunali disperzijo onesnaževal v zraku (Lagrangeov model disperzije delcev), ki je pokazala, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 4,9 %, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo (15 %). Glede na navedeno, se ne pričakuje poslabšanja kvalitete zraka z vidika emisije vonjav na širšem območju farme Borovnik.

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 13 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
 - živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
 - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
 - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;
 - znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
 - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
 - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
 - povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravnijo strehe, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);
 - povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
 - učinkovita postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
 - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlam;
 - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
 - usmeritev osi slemen v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.

- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
 2. biofilter;
 3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
 1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
 2. postavitve gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
 3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
 1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
 2. kompostiranje hlevskega gnoja;
 3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
 1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
 2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravlavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s farne kombinacijo tehnike ustrezne razdalje med napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja in občutljivimi sprejemniki in tehniko uporabe sistema nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste (krma se ne raztresa, na tla je nanešen nastilj iz lesnih oblancev, ki je suh in pod aerobnimi pogoji). Gnoj se odstranjuje takoj po turnusu (na 42 dni) in se ga ne skladišči, temveč se ga takoj odpelje. Upravlavec znižuje temperaturo v notranjem okolju hlevov z ventilatorji, ki zrak izsesajo, sveži zrak pa prihaja skozi odprtine za dovod zraka. Prav tako uporablja tehniko zmanjševanja toka in hitrosti zraka z ventilacijskim sistemom, ki je optimiziran tako, da zagotavlja ustrezno klimo za perutnino, hkrati pa zmanjšuje tok zraka nad površino gnoja v hlevih. Za ta namen večino časa obratujejo le stropni ventilatorji, stenski pa se vklopljajo le takrat, ko je potrebno hlev na hitro in dobro prezračiti. Upravlavec uporablja tudi tehniko optimiranja pogojev izpustov izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali v novem hlevu N2, in sicer z 9 ventilatorji, nameščenimi na slemenu strehe in 10 ventilatorji na vzhodni fasadi, ki so aktivni le v ekstremnih temperaturah, ko stropni ne zadoščajo. Na ta način se lahko povečuje hitrost prezračevanja skozi navpični odvod; za učinkovito postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka so vsi stanovanjski objekti zastri proti hlevom z gospodarskimi poslopji, uporablja se lopute na zračnikih; razpršitev izstopnega zraka je na strani hlevov, ki so obrnjeni stran od občutljivih sprejemnikov.

Točka d) obravnava uporabo sistemov za čiščenje zraka, kar za upravljavca predstavlja visok strošek nabave in vzdrževanja, točke e), f) in g) obravnavajo tehnike za skladiščenje gnoja, predelavo in raztresanje gnoja, kar upravlavec ne izvaja in s tem še dodatno zmanjšuje emisije vonjav. Tehnik pod točkami d), e), f) in g) upravlavec ne izvaja.

Naslovni organ je presodil, da upravlavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 13 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.1.4. izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 14, za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Upravljavec uporablja za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja tehniko pokritja kupov hlevskega gnoja. Gnoj se na lokaciji same farme ne skladišči ali začasno odlaga, temveč se takoj po zaključenem ciklusu pri čiščenju hlevov sproti odvaža, in sicer k pogodbeniku Francu Obranu, s katerim ima upravljavec sklenjeno pogodbo o prevzemu gnoja ali na lastna kmetijska zemljišča, kjer se ga takoj uporabi ali pa omejeno časovno obdobje do 6 mesecev skladišči ob robu kmetijskih zemljišč. Nalaga se ga v kupe, ki so v celoti prekriti z nepoškodovano voodoporno folijo, ki sega čez vznožje kupa najmanj 1 m v vse smeri, da ne pride do zatekanja vode pod folijo. Folija je obtežena oziroma pritrjena k tlom, da je onemogočeno razkritje zaradi vetra. Kup je oblikovan tako, da se na foliji, s katero je prekrit, ne nabira deževnica. Prekrije se ga najpozneje v štirih dneh od začetka dovažanja gnoja.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki je določena v točki b) BAT 14 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 2.1.5 in 4.4.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za gnoj iz BAT 14.

Najboljša razpoložljiva tehnika, opisana v BAT 15, za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odtekle tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravljavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj tehniko shranjevanja hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Gnoj, ki nastaja v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, se ne skladišči na lokaciji naprave. Upravljavec gnoj, pomešan s steljo, po vsakem turnusu odstrani iz hlevov, kar se izvede strojno, in ga takoj odpelje. Upravljavec odvaža gnoj na lastna kmetijska zemljišča, kjer se ga takoj uporabi, ali pa se ga skladišči ob robu kmetijskih zemljišč največ do 6 mesecev; gnoj tudi oddaja končnemu uporabniku vezano na pogodbo. Predajo gnoja v uporabo na kmetijskih zemljiščih ima upravljavec urejeno pogodbeno s Francem Obranom, Zabovci 35, 2281 Markovci. Upravljavec in uporabnik oziroma odjemnik gnoja iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja sta s pogodbo o odjemu gnoja zavezana k izvrševanju pogodbenega razmerja v skladu z vsemi veljavnimi predpisi, ki urejajo vnos gnojil v tla in manipulacijo z gnojem. Upravljavec ima v najemu tudi zemljišča, na katere odlaga gnoj, in so urejena s pogodbami o najemu. Gre za zemljišča v k.o. 418 Zabovci parc. št. 348, 384/1 in 355/1.

Gnoj, ki se skladišči ob robu kmetijskih zemljišč, se nalaga v kupe, ki so v celoti prekriti z nepoškodovano voodoporno folijo, ki sega čez vznožje kupa najmanj 1 m v vse smeri, da ne pride do zatekanja vode pod folijo. Folija je obtežena oziroma pritrjena k tlom, da je onemogočeno razkritje zaradi vetra. Kup je oblikovan tako, da se na foliji, s katero je prekrit, ne

nabira deževnica. Kupi gnoja ob robu kmetijskih zemljišč se skladiščijo omejeno časovno obdobje do 6 mesecev in se vsako leto prestavijo na drugo kmetijsko zemljišče. Izjema so kmetijsko zemljišče v k.o. Zabovci parc. št. 511/2, ki se nahaja v bližini potoka Rogoznica (14 m), kjer se gnoj ne skladišči; prepovedano je tudi skladiščenje gnoja na kmetijskih zemljiščih v k.o. Spuhlja parc. št. 546/1, 546/2, 550, 551, 571/1, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju (VVOIII).

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki e) BAT 15 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 4.4.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj iz BAT 15.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 16, BAT 17 in BAT 18 niso relevantni.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 19 ni relevanten.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

BAT 20: Najboljša razpoložljiva tehnika za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi rztresanja gnoja, je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Proučitev zemljišča, po katerem bo rztresen gnoj, da se ugotovijo tveganja za odtekanje, pri čemer se upoštevajo: — vrsta tal, stanje in naklon polja, — podnebne razmere, — odvodnjavanje in namakanje polja, — kolobarjenje, — vodni viri in vodovarstvena območja.
- b) Zadostna razdalja med polji, po katerih se rztrese gnoj (tako da ustrezen pas zemlje ostane brez nanosa gnoja), in: 1. območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine itd.; 2. sosednjimi zemljišči (vključno z mejicami).
- c) Rztresanju gnoja se je treba izogibati, kadar je tveganje za odtekanje lahko veliko. Gnoj se zlasti ne nanaša, kadar: 1. je polje poplavljenno, zmrznjeno ali pokrito s snegom; 2. je stanje tal (npr. nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja in/ali drenažo polja takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko; 3. se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega deževja.
- d) Prilagoditev količine rztresanja gnoja ob upoštevanju vsebnosti dušika in fosforja v gnoju ter značilnosti tal (npr. vsebnost hranil), potreb sezonskih pridelkov in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročili odtekanje.
- e) Uskladitev rztresanja gnoja s hranilno potrebo pridelkov.
- f) Redno preverjanje polj, po katerih je bil rztresen gnoj, da se ugotovijo morebitni znaki odtekanja, in po potrebi ustrezen odziv.
- g) Zagotovitev ustreznega dostopa do skladišča za gnoj in učinkovitega nakladanja gnoja brez rztresanja.
- h) Preverjanje, ali stroji za rztresanje gnoja brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni.

Upravljavec dokazuje skladnost z doseganjem vseh zahtev. Upravljavec je navedel, da se pri rztrosu upošteva: vrsto tal, stanje in naklon polja, podnebne razmere, odvodnjavanje in namakanje polja, kolobarjenje, vodne vire in vodovarstvena območja. Upravljavec zagotavlja zadostno razdaljo med polji, po katerih se rztrosi gnoj, tako da pas zemlje ostane brez nanosa

gnoja, in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine. Upravljavec raztresa gnoj po lastnih zemljiščih, višek gnoja pa oddaja pogodbeniku Francu Obranu. Upravljavec je navedel podatke o zemljiščih, ki so predvidena za gnojenje, v skupni velikosti 18 ha. Kmetijska zemljišča so ravna, brez naklona. Pri gnojenju se upoštevajo podnebne/vremenske razmere. Gnojenje se izvaja v skladu z dobro kmetijsko prakso in Uredbo o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15 in 12/17) (upoštevanje prepovedi nanašanja gnoja, prilagoditev količine gnoja ter upoštevanje potreb sezonskih pridelkov). Gnoj se ne nanaša, kadar je polje poplavljen, zamrznjeno ali pokrito s snegom; stanje tal (nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko, in se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja. Pri raztrosu se prilagaja količina gnoja, upoštevaje značilnosti tal (vsebnost hranil) in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročalo odtekanje. V primeru ugotovljenih znakov odtekanja bi se takoj prenehalo raztresanje gnoja. Redno poteka kontrola strojev za raztresanje gnoja, ki brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni, ter preverjanje polj, po katerih je bil raztresen gnoj.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e), f), in h) BAT 20 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točkah 4.4.4, 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8, 4.4.9 in 4.4.10 izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi raztresanja gnoja.

BAT 21: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi razvoza gnojevke je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije.

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Naslovni organ je presodil, da za upravljavca BAT 21 ni relevanten.

BAT 22: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja je, da se gnoj čim prej vmeša v zemljo.

Gnoj, raztresen po površini zemlje, se z zemljo premeša med oranjem ali z drugo obdelovalno opremo, kot so kultivatorji z diski ali zobmi oziroma brane, odvisno od vrste in stanja tal. Gnoj se v celoti zmeša z zemljo ali se pokrije z njo. Gnoj se raztrosi z ustreznim trosilcem (npr. rotacijskim trosilcem, trosilcem z izmetom zadaj, dvonamenskim trosilcem).

Upravljavec je navedel, da se gnoj takoj po čiščenju hlevov (N1 in N2) s traktorsko prikolico odpelje na kmetijska zemljišča, kjer se raztrese po površini zemlje in se v celoti vmeša z zemljo. Raztros gnoja poteka z rotacijskim trosilcem z izmetom zadaj za traktorsko prikolico. Po raztrosu se ga v zemljo vmeša s pomočjo predsetvenika z rotirajočimi zobmi. Na kmetijski zemljiščih, ki so blizu objektov (stanovanjskih ali kmetijskih), se gnoj v zemljo vmeša takoj – trosilcu gnoja na polju sledi predsetvenik. Na kmetijskih zemljiščih, ki niso v bližini objektov, pa se vmešavanje gnoja v zemljo izvrši takoj oziroma še isti dan. Časovni razmik med raztresanjem gnoja in vmešavanjem v zemljo je 0-4 ure oziroma do 12 ur, če ni ustreznih pogojev za hitrejše vmešanje.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v BAT 22 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 4.4.11 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 23 za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na

farmi.

Upravljevac izvaja rejo piščancev brojlerjev. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnoja. Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Nastiljanje hlevov poteka ročno, z uporabo lesenih oblancev, napajalni sistem ne poliva vode. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N, P) z iztrebki. Gnoj se na lokaciji ne skladišči. Takoj po čiščenju se ga naloži na vozila za prevoz gnoja, ki se ga odpelje na kmetijska zemljišča ali ga prevzame pogodbenik. Za izračun emisij amoniaka se uporabljajo emisijski faktorji (E_f), ki se preračunajo na število mest živali ob upoštevanju vrste nastanitve.

Naslovni organ je presodil, da upravljevac izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev iz BAT 23.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27, BAT 28 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljevac uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi masne bilance.

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljevac za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- poraba krme,
- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- vsebnost dušika in fosforja v krmi,
- začetne in končne mase živali posameznega proizvodnega ciklusa.

Naslovni organ je presodil, da upravljevac izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo piščancev brojlerjev, ki je določena v točki a) BAT 24 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določil mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 25 je monitoring emisij amoniaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- b) Izračun na podlagi merjenja koncentracije amoniaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s

katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.

c) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljevec uporablja pri monitoringu emisij amoniaka v zrak tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev za vsako leto, kjer se upošteva zasedenost hleva oziroma število letnih ciklusov in število živali znotraj posameznega ciklusa v posameznem letu, kategorijo živali in način reje.

Ocenjevanje emisij amoniaka v zrak upravljevec izvede enkrat na leto ob izdelavi poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak. Postopek izračuna emisij amoniaka iz hlevov z uporabo emisijskih faktorjev temelji na podlagi naslednjih pridobljenih podatkov o obratovanju in načinu reje perutnine:

- zasedenost hlevov,
- količini izločenega dušika in
- privzetega emisijskega faktorja za določitev emisije amoniaka iz hlevov glede na vrsto perutnine in način reje perutnine, ki znaša v konkretnem primeru 0,179 kg NH₃/kg izločenega N.

Pri količini izločenega dušika se upošteva izbrana tehnika masne bilance dušika na podlagi zaužite krme in vsebnosti surovih beljakovin v krmi.

Naslovni organ je presodil, da upravljevec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki c) BAT 25 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.3.1 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za monitoring emisij amoniaka v zrak iz BAT 25.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

V bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov za vonjave (najbližji posamezen stanovanjski objekt je oddaljen 50 m), kot so npr.: stanovanjska območja ali območja z izvajanjem dejavnosti v vrtcih, šolah, bolnišnicah ipd..

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja na obstoječi Farmi Borovnik in je locirana na V obrobju naselja Zabovci. V ostale smeri so kmetijske površine. Od naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja je najbližji stanovanjski objekt oddaljen cca 50 m in je prostorsko zastrt z gospodarskim poslopjem. Vsa nameščena ventilacija na hlevih je obrnjena stran od naselja.

Naslovni organ je presodil, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 26 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.

b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljaavec uporablja tehniko monitoringa emisij prahu v zrak, in sicer oceno z uporabo emisijskih faktorjev za prašne delce, in sicer je predlagan emisijski faktor za brojlerje: $Ef PM_{10} = 0,017-0,022$ (kg / mesto za žival v hlevu na leto). Metoda je primerna za oceno emisij iz hlevov, saj v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni gnojišč, skladiščenja ali začasnega odlaganja gnoja. V hlevih se ne izvaja čiščenje zraka, izvaja se talno rejo z ročnim nastiljanjem in globokim nastiljem, in sicer iz lesnih oblacev, zato je izbran emisijski faktor iz spodnjega dela razpona ($Ef PM_{10} 0,017$).

Tako upravljaavec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije v zrak oceni emisije prahu iz hlevov na podlagi emisijskih faktorjev, pridobljenih iz evropskih priznanih smernic za rejo brojlerjev, kot je dokument BAT Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, ki je opravljena vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se v okviru obratovalnega monitoringa upošteva vrsto in število perutnine znotraj posameznega ciklusa in tehnike, ki se uporabljajo za zmanjšanje emisije prahu, ki se uporabljajo za nastanitev perutnine v hlevih.

Naslovni organ je presodil, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.3.2. izreka tega dovoljenja določil zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 28 je monitoring emisij amoniaka, prahu in/ali vonjav iz posameznega bivalnega objekta za živali, opremljenega s sistemom za čiščenje zraka, z uporabo vseh naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedeno spodaj:

- a) Preverjanje učinkovitosti sistema za čiščenje zraka z merjenjem amoniaka, vonjav in/ali prahu v dejanskih razmerah na kmetiji ter v skladu s predpisanim meritvenim protokolom in z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti - enkrat.
- b) Nadzor učinkovitega delovanja sistema za čiščenje zraka (npr. s stalnim evidentiranjem parametrov obratovanja ali uporabo alarmnih sistemov) – dnevno.

Upravljaavec nima sistema za čiščenje zraka, zato navedeni BAT 28 ni relevanten oziroma upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 28 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 29 je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode.
- b) Poraba električne energije.
- c) Poraba goriva.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini.
- e) Poraba krme.
- f) Proizvodnja gnoja.

Upravljaavec izvaja evidenco vseh parametrov procesa, in sicer se vodi mesečna poraba parametrov (poraba vode, električne energije, poraba plina, poraba goriv, kadavrov, poraba krme, količina gnoja):

- a) Poraba vode: vgrajeni so števcji za porabo vode.
- b) Poraba električne energije: vgrajeni so števcji za porabo električne energije.

- c) Poraba goriva: vodi se poraba UNP in diesla za agregat preko računov o nabavi.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini: vodi se evidenco o številu ob vhljevitvi in ob izhljevitvi ter o poginu. Podatki se vodijo za vsak turnus posebej in na letnem nivoju.
- e) Poraba krme: vodi se evidenca na osnovi podatkov iz dobavnic krme za posamezen turnus in na letnem nivoju.
- f) Proizvodnja gnoja: vodijo se podatki o količini nastalega gnoja po turnusih in na letnem nivoju ter ločeno tudi podatki o količini oddanega gnoja pogodbenikom.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določil zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29.

b) Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 32: Emisije amoniaka iz bivalnih objektov za perutnino

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 32 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- b) Sistem za umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c) Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- d) Nastilj na traku za gnoj in umetno sušenje z zrakom (v primeru nivojskih sistemov tal).
- e) Ogrevana in hlajena tla z nastiljem (pri kombiniranih sistemih).
- f) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. mokri pralnik s kislino,
 2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka,
 3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Upravljavec uporablja tehniko za zmanjševanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za piščance brojlerje tako, da poteka reja piščancev brojlerjev v prisilno prezračevanih hlevih na globokem nastilju. V hlevih je instaliran napajalni sistem, ki omogoča napajanje brojlerjev brez polivanja ali iztekanja vode. Napajalni sistem je redno vzdrževan. Prezračevalni in ogrevalni sistem sta računalniško krmiljena.

Naslovni organ je presodil, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 32 Zaključkov o BAT. Naslovni organ je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določil tehniko za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje iz BAT 32 in v preglednici 1 točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja določil mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

4. Sodelovanje javnosti

Naslovni organ je skladno z določili 71. člena ZVO-1 javnosti zagotovil vpogled v vlogo in predloženo dokumentacijo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju. Naslovni organ je z javnim naznanilom št. 35407-1/2020-18 z dne 15. 4. 2021 v svetovnem spletu, državnem portalu e-uprava ter na sedežu Upravne enote Ptuj in Občine Markovci, obvestil javnost o vseh zahtevah iz drugega odstavka 71. člena ZVO-1. Javnost je bila obveščena, da je vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, pripadajoče zaključke o BAT in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju zagotovljen v prostorih Upravne enote Ptuj. Javnosti je bilo omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od dneva začetka javne razgrnitve, to je od 19. 4. 2021 do 18. 5. 2021.

V tem času na Agencijo RS za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana, ni bilo posredovanih nobenih pripomb.

5. Pravna podlaga za določitev mejnih vrednosti emisij, ukrepov za varstvo okolja in drugih obratovalnih pogojev, obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanja ter razlogi za odločitev

K točki 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je ugotovil, da naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz ZVO-1, Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, Zaključki o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, zato je upravljavcu izdal okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 64.000 mest.

Naslovni organ je upravljavcu v skladu s prvim odstavkom 74. člena ZVO-1 določil okoljevarstvene zahteve za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja zaradi zagotavljanja visoke stopnje varstva okolja kot celote, kot izhaja iz nadaljevanja obrazložitve.

K točki 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je na podlagi 17. člena ZVO-1 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09 in 50/13) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08), v točki 2 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak.

Naslovni organ je v točki 2.1.1 izreka tega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi tretjega odstavka 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Naslovni organ je v točki 2.1.2 izreka tega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije celotnega prahu v zrak na podlagi 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Naslovni organ je v točki 2.1.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točke a) in b)1 BAT 11 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.4 izreka tega dovoljenja določil ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi točk a), b) in c) BAT 13 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.5 izreka tega dovoljenja določil ukrep za zmanjševanje emisije amoniaka iz skladišča za hlevski gnoj na podlagi točke b) BAT 14 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določil tehniko reje za posamezno kategorijo živali oziroma tehniko za zmanjševanje emisije amoniaka iz posameznih bivalnih objektov za vzrejo brojlerjev, s katero upravljavec dosega raven emisij amoniaka za rejo brojlerjev iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi točke a) ter Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 2.1.7 in 2.1.8 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom na podlagi upravljavčeve izjave glede obratovalnih ur (obratuje povprečno 10 ur na leto) ter 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Naslovni organ je v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja določil mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH₃, v zrak glede na vrsto reje na podlagi Preglednice 3.2, BAT 32 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 2.3.1 in 2.3.2 izreka tega dovoljenja določil zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke c) BAT 25 za amoniak in na podlagi točke b) BAT 27 za celotni prah Zaključka o BAT ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring amoniaka in za monitoring prahu je določena z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017.

V točki 2.3.3 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz diesel elektro agregata za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Naslovni organ je v točkah 2.4.1 in 2.4.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je v točki 3.1.1 izreka tega dovoljenja določil zahtevo, da v napravi ne smejo nastajati industrijske odpadne vode, na podlagi strankine navedbe v vlogi, da v napravi industrijske odpadne vode ne bodo nastajale, ter v skladu s točko b) BAT 7 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 3.1.2 izreka tega dovoljenja določil obveznost ločenega zbiranja pralne vode od padavinske vode ter način ravnanja z njimi na podlagi strankinih navedb v vlogi ter v skladu s točko f) BAT 5 Zaključka o BAT, s točko c) BAT 6 Zaključka o BAT in s točko a) BAT 7 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 3.1.3 izreka tega dovoljenja določil obveznost odvajanja padavinske odpadne vode z manipulativnih površin na podlagi podatkov iz vloge, v povezavi s točko c) BAT 6 Zaključka o BAT ter v povezavi s štiriindvajseto točko 4. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Naslovni organ je v točki 3.1.4 izreka tega dovoljenja določil obveznost testiranja zbiralnikov na podlagi strankinih navedb v vlogi, posredno v povezavi s točko a) BAT 7 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 3.1.5 izreka tega dovoljenja določil obveznost suhega čiščenja območja asfaltiranih ter transportne poti na podlagi strankinih navedb v vlogi, v povezavi s točko a) BAT 6 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 3.1.6 izreka tega dovoljenja določil, da se morajo komunalne odpadne vode, ki nastanejo pri umivanju rok v hlevu 1 in hlevu 2, zbirati v zbiralnikih odpadne vode Rez 1 in Rez 2 na podlagi strankinih navedb v vlogi ter v skladu s točko a) in b) BAT 7 Zaključka o BAT.

K točki 4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je v točki 4 izreka tega dovoljenja določil okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki in gnojem ter pralnimi vodami na podlagi Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20), Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15 in 12/17) in Zaključka o BAT.

Na podlagi petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega se v okoljevarstvenem dovoljenju poleg ostalih vsebin določijo tudi ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave, ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi in ravnanje z njimi v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke in ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi.

Naslovni organ je v točki 4.1.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve za začasno skladiščenje odpadkov na podlagi 10., 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 4.1.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede skladiščenja nevarnih odpadkov na podlagi 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 4.1.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede nadaljnjega ravnanja z nastalimi odpadki na podlagi 24. člena Uredbe o odpadkih.

Naslovni organ je v točki 4.2.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve za spremljanje nastajanja lastnih odpadkov in ravnanje z njimi na podlagi 28. člena Uredbe o odpadkih in četrte alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 4.3.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov na podlagi osme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 4.4.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s skladiščenjem gnoja na kmetijskem zemljišču na podlagi dvanajstega odstavka 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in na podlagi točke b) BAT 14 in točke e) BAT 15 Zaključka o BAT. Naslovni organ je v isti točki 4.4.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s prepovedjo skladiščenja gnoja na kmetijskih zemljiščih, ki se nahajajo na širšem območju vodovarstvenega območja (VVO III), na podlagi 19.a člena Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11, 24/13 in 79/15).

Naslovni organ je v točki 4.4.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z ravnanjem z gnojem na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in na podlagi navedb upravljavca v vlogi, da nima skladišča za gnoj.

Naslovni organ je v točki 4.4.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z ravnanjem s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in na podlagi BAT 7 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 4.4.4 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s proučitvijo kmetijskega zemljišča, ki se bo gnojilo, na podlagi točke a) BAT 20 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 4.4.5 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z zagotovitvijo zadostne razdalje pri gnojenju na podlagi točke b) BAT 20 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 4.4.6 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z nevnašanjem gnoja na kmetijska zemljišča na podlagi točke c) BAT 20 Zaključka o BAT in 7. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 4.4.7 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s prilagoditvijo količine gnoja za na kmetijska zemljišča na podlagi točke d) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 4.4.8 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z zagotovitvijo raztrosa gnoja skladno s hranilno potrebo pridelkov na podlagi točke e) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 4.4.9 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s preverjanjem kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrošen gnoj, na podlagi točke f) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 4.4.10 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi s preverjanjem strojev za raztresanje gnoja na podlagi točke h) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Naslovni organ je v točki 4.4.11 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z raztrosom in vmešanjem gnoja v tla na podlagi BAT 22 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

K točki 5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je okoljevarstvene zahteve glede emisij hrupa določil v točki 5 izreka tega dovoljenja na podlagi 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in predpisov, navedenih v nadaljevanju te obrazložitve.

Naslovni organ je v točki 5.1.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določil zahteve za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi 7., 8., 9. in prvega odstavka 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in na podlagi Ocene obremenjenosti okolja s hrupom.

V točki 5.1.2 izreka tega dovoljenja je naslovni organ upravljavcu določil ukrepe varstva pred hrupom na podlagi 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Naslovni organ je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10 Zaključkov o BAT.

Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil v točki 5.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 4 Priloge 1 te Uredbe.

Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil v točki 5.2.2 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 5 Priloge 1 te Uredbe.

Naslovni organ je v točki 5.3.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določil zahteve v zvezi z zagotavljanjem in obsegom izvajanja prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa na podlagi prvega odstavka 14. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ter 6. in 8. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08).

Naslovni organ je v točki 5.3.2 izreka tega dovoljenja upravljavcu določil zahtevo za čas izvajanja prvega ocenjevanja hrupa na podlagi 7. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Zahtevo za pogostost izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa je naslovni organ upravljavcu določil v točki 5.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi 9. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Naslovni organ je v točki 5.3.4 izreka tega dovoljenja upravljavcu določil zahtevo za posredovanje poročila o ocenjevanju hrupa Agenciji Republike Slovenije za okolje na podlagi 13. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je na podlagi šestega odstavka 74. člena ZVO-1 v povezavi z osmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 6.1 izreka tega dovoljenja potrdil prejeto Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 900620-avl, december 2020, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, v skladu s 13. členom Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 6.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode v skladu z drugo in tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

V točki 6.2.1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ na podlagi druge alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode iz prvega odstavka 7. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer, da mora upravljavec zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave, izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let in le-to izvede po pravilih stroke kot to določa tretji odstavek 7. člena navedene uredbe.

Naslovni organ je v točki 6.2.2 izreka tega dovoljenja v skladu s tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil bistvene tehnične ukrepe za zagotavljanje varstva tal in podzemne vode iz ugotovitev in opisov možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, podanih v Oceni možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja izhaja, da se razkuževanje hlevov izvaja s strani upravljavca, ki zagotavlja tudi varen transport sredstev, ki vsebujejo nevarne snovi. V primeru razlitja sredstev za razkuževanje ni izpusta nevarnih snovi v okolje. Talne površine hlevov in transportnih poti so utrjene, vodo nepropustne. Vodi se evidenca o porabi nevarnih in zadevno nevarnih snovi. Izvaja se predhodno mehansko čiščenje hlevov ter občasno tudi čiščenje z visokotlačnimi čistilci tako, da se zmanjša poraba razkužila.

K točki 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je skladno z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, v povezavi z deveto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 7.1 izreka tega dovoljenja določil ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, ki temeljijo na uporabi najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede izvajanja in upoštevanja sistema ravnanja z okoljem na podlagi devete alineje petega odstavka 24. člena

Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v povezavi z BAT 1, Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede dobrega gospodarjenja na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti iz točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 7.1.3 in 7.1.4 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede nadzorovane prehrane na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in fosforja iz točk a), b), c) in d) BAT 3 in točk a), b) in c) BAT 4 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 7.1.5 in 7.1.6 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede učinkovite uporabe vode in energije na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik iz točk a), b), c), d), e) in f) BAT 5 in točk a), b), c), d) in f) BAT 8 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede emisije iz celotnega proizvodnega procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede spremljanja skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, v skladu s točko a) BAT 24 Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede vodenja evidence parametrov procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike iz točk a), b), c), d), e) in f) BAT 29 Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.1.10 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede poročanja zahtev iz točk 7.1.7., 7.1.8. in 7.1.9. izreka tega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključka o BAT.

V točki 7.2.1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil ukrepe za preprečevanje nesreč ter omejitev in zmanjšanje njihovih posledic na podlagi sedme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in na podlagi predloga ukrepov za preprečevanje nesreč in zmanjševanja njihovih posledic, ki ga je upravljavec predložil v predmetnem postopku.

Naslovni organ je v točkah 7.3.1 in 7.3.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede izvajanja ukrepov, s katerimi se zagotovi skladnost naprave z okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno in zahteve glede zaustavitve naprave ali njenega dela, če zaradi kršitve pogojev grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje na podlagi 5. in 6. točke drugega odstavka 74. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi tretje alineje šestega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve v zvezi s poročanjem v Evropski register izpustov in prenosov onesnaževal v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv

Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES (UL L št. 33 z dne 4. 2. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom - Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom - četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14).

K točki 8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic je naslovni organ določil skladno s peto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ter na podlagi Referenčnega dokumenta o najboljših razpoložljivih tehnikah za intenzivno rejo perutnino in prašičev, in sicer je v točki 8.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z vzdrževanjem, razkuževanjem, nadzorom nad rejo za primer izrednih situacij.

K točki 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je v točki 9.1 izreka tega dovoljenja določil, da mora upravljavec skladno s sedmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, najkasneje v 30 dneh od nastanka spremembe obvestiti naslovni organ o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca.

Naslovni organ je v točki 9.2 izreka tega dovoljenja določil, da mora upravljavec vsako nameravano spremembo v obratovanju naprave, povezano z delovanjem ali razširitvijo naprave, ki lahko vpliva na okolje, skladno s 77. členom ZVO-1 pisno prijaviti naslovnemu organu, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

V točki 9.3 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil, da mora upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, naslovni organ na podlagi 81. člena ZVO-1 pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

K točki 10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) je bilo treba odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke 10.1 izreka tega dovoljenja.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 48, Ljubljana, v roku 15 dni od dneva vročitve te odločbe. Pritožba se vloži pisno ali poda ustno na zapisnik pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, Vojkova cesta 1b, 1000 Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa v višini 18,10 EUR. Upravno takso se plača v gotovini ali drugim veljavnim plačilnim instrumentom in o plačilu predloži ustrezno potrdilo.


Upravna taksa se lahko plača na podračun javnofinančnih prihodkov z nazivom: Upravne takse – državne in številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference: 11 25518-7111002-35407021.

Pri nastanku vsebine tega dokumenta so sodelovale naslednje uradne osebe:

Nives Stele, podsekretarka
Irena Hribernik Laznik, podsekretarka
Mateja Jelovčan, višja svetovalka II
Janez Jeram, podsekretar

Postopek vodila:

Karin Malc
višja svetovalka I




mag. Katja Buda
sekretarka

Vročiti:

- pooblaščenca upravljavca: E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (za: Alenka Borovnik, Zabovci 39, 2281 Markovci) – osebno.

Poslati po 4. odstavku 72. člena ZVO-1:

- Občina Markovci, Markovci 43, 2281 Markovci – po elektronski pošti (tajnistvo@markovci.si),
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si).